

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU
SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Eveliina Uusitalo & Paavo Rautiainen

Elonet-tietokannan käyttäjäkysely

Opinnäytetyö

Syksy 2022

SeAMK Liiketoiminta ja kulttuuri

Tradenomi (AMK), Kirjasto – ja tietopalveluala

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU

Opinnäytetyön tiivistelmä

Tutkinto-ohjelma: SeAMK Liiketoiminta ja kulttuuri

Suuntautumisvaihtoehto: Tradenomi (AMK), kirjasto- ja tietopalveluala

Tekijä: Uusitalo, Eveliina & Rautiainen, Paavo

Työn nimi: Elonet-tietokannan käyttäjäkysely

Ohjaaja: Haasio, Ari

Vuosi: 2022

Sivumäärä: 51

Liitteiden lukumäärä: 1

Opinnäytetyömme tavoitteena oli tutkia Kansallisen audiovisuaalisen instituutin (KAVI) ylläpitämää Elonet-tietokantaa. Tutkimuksessa halusimme selvittää Elonetin käyttäjien kokemuksia ja mielipiteitä kyseisestä palvelusta. Tulosten perusteella Elonetin sisältöjä kuin käytettävyyttäkin voi mahdollisesti tulevaisuudessa kehittää.

Tutkimus toteutettiin verkkokyselynä, joka oli avoinna Elonetin verkkosivuilla, sekä KAVIn, ja KAVIn kirjaston verkkosivuilla. Linkki kyselyyn oli myös esillä KAVIn eri sosiaalisen median kanavilla. Kysely oli avoinna kahden viikon ajan, kysely oltiin valmiina pitämään avoinna kauemminkin, mikäli vastauksista olisi ollut pulaa. Kyselyyn saatiin yhteensä 569 vastausta. Tutkimuksessa hyödynnettiin kvantitatiivista tutkimusmenetelmää, ja tuloksia arvioitiin Webropol-ohjelman avulla.

Kyselyn tulosten perusteella saatiin selville, että suurimmilta osin kyselyyn vastanneet käyttäjät ovat pääosin erityisen tyytyväisiä Elonetin käytettävyyteen, sekä sen tarjoamiin sisältöihin. Esille nousi kuitenkin muutamia kehitysehdotuksia, sekä joitain puutteita esimerkiksi Elonetin videontoistoon liittyen. Elonetin tarjoamiin sisältöihin oltiin suhteellisen tyytyväisiä, mutta tietynlaisia elokuvia tai muita videomateriaaleja toivottiin lisää.

¹ Asiasanat: käytettävyys, tietokannat, käyttäjät, filmografia, audiovisuaalinen aineisto

SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Thesis abstract

Degree programme: SeAMK Business and Culture

Specialisation: Library and Information Services

Author/s: Eveliina Uusitalo & Paavo Rautiainen

Title of thesis: User survey of the Elonet database

Supervisor(s): Haasio Ari

Year: 2022

Number of pages: 51

Number of appendices: 1

The goal of this thesis was to study the Elonet database, managed by the National Audio-visual Institute (KAVI). In our study, we wanted to find out about the user experience of the service and what users think about it. The long-term goal of this study is the development of both usability and content in the database.

The study was conducted as an online survey that was available on the Elonet database, on KAVI's own website and on the KAVI library website. The link to the survey was also shared on KAVI's social media pages. The survey was open for two weeks. We were also ready to continue the survey for a longer period of time in case if the number of answers was not sufficient for a proper study. In the end the overall number of responses was 569. The research method used in this study quantitative and was analyzed by using the Webropol-service. The study showed that most of the users answering the survey were particularly satisfied with the service's usability and contents. The study also found some flaws and things to be developed in the service such as video player options. While the study found users being mostly satisfied with the content, some specific kinds of movies or videos were hoped to be added in by the users.

¹ Keywords: usability, data bases, users, filmography, audio-visual materials

SISÄLTÖ

Opinnäytetyön tiivistelmä	2
Thesis abstract	3
SISÄLTÖ	4
Kuva-, kuvio- ja taulukkoluetelo	5
Käytetyt termit ja lyhenteet.....	7
1 JOHDANTO	8
2 KANSALLINEN AUDIOVISUAALINEN INSTITUUTTI	9
3 ELONET	11
4 SUOMALAISEN ELOKUVAN HISTORIA	13
5 TUTKIMUSMENETELMÄ.....	16
5.1 Kvantitatiivinen tutkimus.....	16
5.2 Tutkimuskysymykset	17
5.3 Kyselytutkimus ja verkkotutkimus.....	18
5.3.1 Kyselytutkimus tässä opinnäytetyössä.....	20
5.3.2 Käytettävyys.....	21
5.3.3 Käytettävyystutkimus- aiemmat tutkimukset	25
5.3.4 Aiempi tutkimus.....	26
6 TUTKIMUKSEN TULOKSET	27
6.1 Peruskysymykset	27
6.2 Elonetin käyttö ja käyttötarkoitukset	28
6.3 Käyttölaitteet ja tunnettavuus	32
6.4 Väittämät	35
7 JOHTOPÄÄTÖKSET	44
LÄHTEET	48
LIITTEET	52

Kuva-, kuvio- ja taulukkoluettelo

Kuva 1. Mihin käytät Elonetiä?	28
Kuva 2. Kuinka usein vieraillet sivulla?	29
Kuva 3. Minkälaista sisältöä toivoisit lisää Elonetiltä?	30
Kuva 4. Kauanko olet käyttänyt Elonetiä tai tiennyt sen olemassaolosta?	31
Kuva 5. Millä laitteella useimmiten käytät Elonetiä?	32
Kuva 6. Mistä sait kuulla Elonetistä?	33
Kuva 7. Vastaa seuraavin väittämiin.	35
Kuva 8. Elonetin sisältö vastaa tarpeitani hyvin.	36
Kuva 9. Elonetin käyttö on helppoa ja sujuvaa.	36
Kuva 10. Elonetin ulkoasu on selkeä ja mielekäs.	37
Kuva 11. Olen kokenut Elonetistä löytyneen tiedon olleen hyödyllistä.	37
Kuva 12. Elonetin videontoiston ominaisuudet ovat mielestäni riittäviä.	38
Kuva 13. Koen Elonetin tarjoaman sisällön viihdyttäväksi.	39
Kuva 14. Elonetissä oleva tieto on ajantasaista ja oikeaa.	39
Kuva 15. Löydän helposti etsimäni sisällön Elonetistä.	40
Kuva 16. Elonetin käyttö on helposti omaksuttavissa.	41
Kuva 17. Jos Elonetillä olisi oma mobiili- tai smart-tv-sovellus, käyttäisin Elonetiä enemmän.	42
Kuva 18. Suosittelisin Elonetiä muille.	43

Käytetyt termit ja lyhenteet

KAVI	Kansallinen audiovisuaalinen instituutti.
Elonet	Elonet-tietokanta.
Webropol	Palvelu, jossa voi luoda verkkokyselyitä ja myöhemmin analysoida kyselyn tuloksia.

1 JOHDANTO

Opinnäytetyömme tarkoituksena on tutkia Kansallisen audiovisuaalisen instituutin ylläpitämää Elonet-tietokantaa ja sen käyttäjiä. Tavoitteena on saada kuva Elonetin käyttäjistä ja heidän mielipiteistään palvelusta. Kyseessä on siis Elonetin käyttäjäkysely. Ajatus aiheen valitsemiseen syntyi ollessamme työharjoittelussa Kansallisessa audiovisuaalisessa instituutissa (KAVI). Kävimme keskustelua KAVI:ssa työskentelevän luetteloinnin suunnittelijan Mervi Herasen kanssa, ja esiin nousi ajatus mahdollisesta opinnäytetyöstä.

Työ halutaan tehdä, jotta KAVI voisi hyödyntää saatuja tietoja, ja mahdollisesti kehittää sekä suunnitella palvelua ja sen sisältöjä. Tutkimusta voidaan pitää merkityksellisenä Elonetin käytettävyyden, näkyvyyden ja tulevaisuuden kannalta, sillä sen avulla voidaan mahdollisesti saada selville oleellisia seikkoja palvelusta, jotka ovat syystä tai toisesta jääneet huomaamatta niitä kehitettäessä. Työssä halutaan keskittyä käyttäjien mielipiteisiin koskien Elonetin sisältöjä, mutta myös palvelun käytettävyyttä.

Kansallisen audiovisuaalisen instituutin yhdeksi ydintehtäväksi kuuluu audiovisuaalisen kulttuurin edistäminen (KAVI, Kansallinen audiovisuaalinen instituutti palvelee). Elonetin yhtenä tehtävänä on tarjota suomalaista audiovisuaalisia sisältöjä käyttäjille ja jakaa tietoa suomalaisesta elokuvasta ja sen historiasta ja sen käytettävyyden tutkiminen ja kehittäminen voidaan katsoa kuuluvan tähän ydintehtävään (Elonet, Finna, i.a).

2 KANSALLINEN AUDIOVISUAALINEN INSTITUUTTI

Kansallinen audiovisuaalinen instituutti, eli KAVI, on lakisääteinen muistiorganisaatio (Kuvaohjelmalaki 710/2011) sekä valvontaviranomainen, jonka tehtävänä on säilyttää kotimaista audiovisuaalista kulttuuria sekä edistää audiovisuaalista kulttuuriperintöä ja mediakasvatusta. KAVI on nykyisessä muodossaan aloittanut toimintansa vuonna 2014, kun Kansallinen audiovisuaalinen arkisto ja Mediakasvatus- ja kuvaohjelmakeskus yhdistyivät Kansalliseksi audiovisuaaliseksi instituutiksi (Kansallinen audiovisuaalinen instituutti, i.a).

KAVI:ssa toimii erillinen Radio- ja televisioarkisto (RTVA) jonka tehtävänä on tallentaa radion sekä television digitaalista ohjelmavirtaa sekä tallentaa lakisääteiset ohjelmatyypit digitaalisina tai fyysisinä kappaleina KAVI:n arkistoon (KAVI, Radio- ja televisioarkisto, i.a). Radio- ja televisioarkisto tallettaa kokonaisuudessaan merkittävän määrän kotimaisesta television- sekä radion ohjelmavirrasta, sekä myös näytteitä noin sadalta muulta kanavalta. Vuoden 2009 alussa RTVA aloitti kaappaustallennuksen, ja vuotta myöhemmin järjestelmä saatiin asiakkaiden käyttöön. Ohjelmavirtaa on mahdollista hyödyntää niin opiskelu- kuin tutkimuskäyttöön katselu- ja kuuntelupisteiden avulla (KAVI, i.a.).

KAVIlla on oma Mediakasvatus- ja kuvaohjelmayksikkö, jonka tehtävänä on koordinoida ja edistää kansallista mediakasvatusta, kouluttaa kuvaohjelmien luokittelijoita, sekä valvoa kuvaohjelmien tarjoamista esimerkiksi valvomalla, että elokuvateatterit noudattavat kuvaohjelmien ikärajoja. KAVI on mediakasvatusviranomainen, jonka tehtävänä on lain (Laki kansallisesta audiovisuaalisesta arkistosta 1434/2007) mukaisesti edistää mediakasvatusta (KAVI, Mediakasvatus- ja kuvaohjelmayksikkö, i.a).

Mediakasvatustyössään KAVI haluaa tukea medialukutaitoa ja mediakasvatusta Suomessa, sekä lisätä tietoisuutta asian tiimoilta. Tavoitteena on edistää lasten mediataitoja, ja taata lapsille turvallinen mediaympäristö. Tavoitteena on kuitenkin myös kaiken-ikäisten kansalaisten tavoittaminen (KAVI, i.a). KAVI järjestää myös vuosittain Mediakasvatusfoorumin, joka on suunnattu mediakasvatuksen ammattilaisille, tarjoten mahdollisuuden verkostoitumiseen,

sekä uusien ideoiden ja näkökulmien syntyminen mediakasvatuksen kentällä toimiville tekijöille (KAVI, i.a.).

Audiovisuaalisen kulttuurin edistäminen lasketaan KAVIn ydintehtäväksi, jota se toteuttaa muun muassa kirjastotoimintana KAVIn omassa erikoiskirjastossa, joka on keskittynyt elokuvan ja av-materiaaleihin kokoelmissaan. Muita toimia on esimerkiksi kouluryhmille järjestettävät elokuvanäytökset, sekä tietopankki elokuvista ja elokuvakasvatuksesta (KAVI, AV-kulttuurin edistäminen, i.a).

Vuodesta 1984 asti elokuvien arkistointi tuleville sukupolville on ollut lakisääteistä, ja vuonna 2008 laki kulttuuriaineistojen säilyttämisestä (Laki kulttuuriaineistojen tallettamisesta ja säilyttämisestä 1433/2007) on ottanut tähän myös mukaan radion, television ja internetin aineistot (KAVI, Elokuva-arkistointi ja digitointi, 2022). Vuonna 2011 on KAVIn perustettu digitaalisten palveluiden yksikkö, joka tuottaa digitaaliset kopiot suomalaisista elokuvista yleisön saataviin. KAVIn kokoelmia käytetään esimerkiksi viraston hallinnoimassa Kino Tuliossa, jonka aulassa toimii myös pieni tila näyttelyille (KAVI, Kino Tulio, i.a). KAVI toiminta kulttuuriaineistojen säilytyksestä perustuu erilliseen lakiin, jossa kaikkia (Laki kulttuuriaineistojen tallettamisesta ja säilyttämisestä 1433/2007, 3 luku 4 § 4 mom.) julkiseen esitykseen tulleista suomalaisista elokuvista on toimitettava esityskopio oheismateriaaleineen. (KAVI, Ohjeita Tallettajille, i.a.)

3 ELONET

Kansallisen audiovisuaalisen instituutin ylläpitämä Elonet, on hakupalvelu Finnaan yhdistetty tietokanta, josta löytyy tietoa kotimaisista elokuvista sekä Suomessa esitetyistä elokuvista. Elonettiin tuotu digitoitu aineisto on jokaisen vapaasti katsottavissa suoraan Elonetistä. Kirjoitushetkellä Elonettiin digitoitua sisältöä, joista on verkosta saatavilla noin 3037 nimikettä, joista lyhytelokuvia on 2658 kappaletta ja pitkiä elokuvia on 363 kappaletta. Kokonaismäärä kirjoitushetkellä kaikille nimikkeille tietokannassa on 132 473 kappaletta. KAVI omistaa noin 450 suomalaista pitkää elokuvaa, mikä on vajaa kolmannes kaikista Suomessa tuotetuista kokoillan elokuvista (Elonet, Finna, i.a). Elonettiin on sisällytetty Suomen kansallisfilmografia, joka kattaa ne kotimaiset pitkät elokuvat, jotka ovat saaneet valtakunnallisen teatterilevityksen ja ovat esitetty omana-otsikko-ohjelmanaan maksullisissa yleisönäytöksissä. Kansallisfilmografian pohjana toimii KAVIn edeltäjän, Suomen elokuva-arkiston tutkimus- ja tiedonkeruuhanke, jonka pohjalta on myös tehty kirjasarja. (Elonet, Suomen kansallisfilmografia, i.a)

Palvelu on suunnattu yksityishenkilöille, sekä kulttuuri- sekä opetuskäyttöön, eikä sen sisältöjä saa käyttää kaupallisissa tarkoituksissa ilman KAVIn lupaa. Esittämisoikeus näihin on kuitenkin ei-kaupallisissa tarkoituksissa, kuten kouluissa tai kirjastoissa esittäminen. Joihinkin elokuvaan KAVilla ei ole esitysoikeuksia, mutta niiden tiedot ovat silti tarkasteltavissa Elonetistä (Elonet, Finna: Mikä on Elonet, i.a).

Elonet on osa KAVIn digitalisaatiotyötä, jossa se tuo kokoelmiaan suuren yleisön nähtäväksi sekä hyödynnettäväksi. Lisäksi Elonet tarjoaa käyttäjille mahdollisuuden tutustua suomalaisen elokuvan historiaan erillisellä aikajanalla. Elonetissä on myös Kansallisfilmografia-osio, johon on sisällytetty ne kotimaiset valtakunnallisen teatterilevityksen saaneet pitkät elokuvat, jotka ovat esitetty omina ohjelminaan maksullisissa näytöksissä. Pitkiksi elokuviksi määritellään ne elokuvat, joiden kokonaiskesto on vähintään 60 minuuttia. Kotimaisiksi elokuviksi määritellään ne elokuvat, joiden tuotantoyhtiö on suomalainen ja ovat pääasiallisesti suomen kansalaisten valmistama. Osio sisältää muun muassa tietoa elokuvien näyttelijöistä, kuvauspaikoista, media-arvioista sekä esseistä. Osion pohjana on Suomen elokuva-arkiston hanke, jonka tuloksena on syntynyt myös samanniminen kirjasarja, joka käsittää

kansallisfilmografiaa vuosista 1907–2000. Kansallisfilmografialla on myös oma pisteytysjärjestelmä, joka perustuu yleissopimukseen elokuvien yhteistuotannosta. Tämän sovelletun järjestelmän tarkoitus on pisteyttää elokuvia suomalaisten elementtien mukaan ja näin tarpeen vaatiessa sisällyttää kansallisfilmografiaan (Elonet, Finna, i.a).

4 SUOMALAISEN ELOKUVAN HISTORIA

Ensimmäinen elokuvaesitys Suomessa esitettiin kesäkuun 28. päivä, vuonna 1896, Helsingin Seurahuoneella (Honka-Hallilla ym., 1995, s. 11). Kotimaisen elokuvan historian voidaan siis ajatella alkaneen tuosta kyseisestä päivästä. Melko pitkään Suomalainen elokuvakulttuuri tarkoitti ainoastaan kiertäviä elokuvaesityksiä, mutta aikanaan lyhyistä mykkäelokuvista päädyttiin lopulta myös pitkiin äänielokuviin. Kyseisen aikakauden katsotaan alkaneen vuonna 1931, kun Erkki Karun ohjaama Tukkipojan morsian ilmestyi. Kyseisen elokuvan jälkeen kaikki pitkät näytelmäelokuvat olivat äänellisiä (Honka-Hallilla ym., 1995, s. 66).

Honka-Hallilan ym. (1995, s. 74) mukaan 1930-luvulta aina 1950–60-lukujen vaihteeseen kestänyttä aikaa kutsuttiin ”studiojärjestelmäksi”. Tuon aikakauden sanotaan olleen elokuvan suuruuden aikaa, sillä elokuvissa käynti oli yksi suosituimmista tavoista viettää vapaa-aikaa. Varsinkin sotavuosina elokuvissa käyminen oli ehdottomasti suosituin ajanviettotapa, sillä lähes kaikki muut vapaa-ajanviettotavat olivat kielletty. Elokuvateattereita syntyi yhä enemmän, ja lisäksi elokuvat levittyivät kaupungeista myös maaseudulle saakka erilaisten kiertueiden avulla.

1960-luvulla koettiin suuria muutoksia kotimaisen elokuvan historiassa, kun kotimaisen elokuvan studiokauden katsotaan silloin päättyneen (Piispa & Junntila, 2013). Vuoden 1963 näyttelijälakko edesauttoi Oy Suomen Filmitöiden romuttumista, ja yhtiö hakeutui konkurssiin vuonna 1965. Uusi aika rohkaisi useita pienyrittäjiä, sekä esimerkiksi amatöörinäyttelijöiden suosiminen oli yleistä, ja elokuvia tehtiin pienillä budjeteilla. Edvin Laine onnistui jälleen luomaan yhden vuosikymmenen katsotuimman elokuvan, Täällä Pohjantähden alla. Vaikka kuuksikymmentäluvulla koettiin onnistumisia ja muutoksia, oli se silti taloudellisesti keuhoa aikaa. Elokuvien tekoa ei nähty enää kannattavana liiketoimintana televisioiden löytäessä tiensä Suomalaisten koteihin.

Vaikka elokuvatuotanto oli 1970-luvulla melko hankalaa, syntyi silloin kuitenkin yksi ikimuis-toisin kotimainen elokuvasarja- sekä hahmo. Vuonna 1973 ilmestyi ensimmäinen Uno Turhapuro -elokuva, ja lukuisten muiden Turhapuro-elokuvien myötä hahmosta on tullut yksi

rakastetuimmista Suomalaisista elokuvahahmoista (Piispa & Junntila, 2013). Suomen elokuvasäätiön (Suomen elokuvasäätiö, i.a.) mukaan vuonna 1984 ilmestynyt elokuva Uno Turhapuro armeijan leivissä, on Suomen elokuvateatterissa viidenneksi katsotuin elokuva, ja muitakin Uno-elokuvia löytyy kahdenkymmen katsotuimman elokuvan joukosta. Uno Turhapuro -elokuvilla on siis epäilemättä ollut tärkeä paikka kotimaisen elokuvan historiassa.

Läpi kotimaisen elokuvahistorian on syntynyt useita mainitsemisen arvoisia ja menestyneitä, sekä merkittäviä Suomalaisia elokuvia. 1950-luvulla ilmestyneitä elokuvia on esimerkiksi Edvin Laineen Tuntematon Sotilas, jonka voisi ehkä väittää olevan kotimaisen elokuvan tunnetuin klassikko. Toinen viisikymmentäluvulla ilmestynyt, sekä kansainvälistäkin menestystä saanut elokuva on Erik Blombergin Valkoinen Peura (von Bagh, 1998, s 686). Myös vuonna 2017 ilmestynyt Aku Louhimiehen versio Tuntemattomasta Sotilaasta oli uskomattoman suosittu, elokuvan näki ilmestymisvuotenaan 1 023 514 ihmistä (Suomen elokuvasäätiö, i.a).

Pitkin kotimaisen elokuvateollisuuden historian, on Suomessa olleet merkittäviä kaksi suurta elokuvayhtiötä, Suomi-Filmi Oy, sekä kansanomaisempana yhtiönä tunnettu Suomen Filmiteollisuus, eli SF (von Bagh, 1998, s. 684). Molemmissa yhtiöissä vaikutti merkittävät johtajat, Risto Orko, sekä T.J. Särkkä. Molemmat miehet jättivät jälkensä kotimaiseen elokuvahistoriaan. Erityisen muistettavia teoksia ovat esimerkiksi Jääkärien morsian vuodelta 1938, sekä vuoden 1941 elokuva Kulkurin valssi. Vuonna 2018 KAVI julkaisi yhdessä VLMedian kanssa DVD-kokoelman, joka käsitti kaikki Suomi-Filmi Oy:n pitkät elokuvat. Kokoelma sisältää 156 elokuvaa, joista suuri osa oli aikaisemmin julkaisemattomia (KAVI, i.a. s. 7.)

Vuonna 2019 katsotuin kotimainen elokuva olikin Risto Räppääjä ja pullistelija (Suomen elokuvasäätiö, 2019). Vuonna 2020 katsotuin elokuvien kärjessä oli useita kotimaisia elokuvia, vaikeasta korona-ajasta huolimatta. Voisi siis todeta, että suomalaiset elokuvat kiinnostavat katsojia niin kotimaassa kuin enenevässä määrin myös ulkomailla. Kiinnostuksesta kertoo esimerkiksi Hytti nro 6, joka oli ehdolla parhaan ei-englanninkielisen elokuvan Golden Globe -palkinnon saajaksi vuonna 2022 (2021). Suomalaisen elokuvan ensimmäisestä kansainvälisestä suosiosta voidaan kiittää Aki ja Mika Kaurismäkeä, erityisesti Aki Kaurismäkeä pidetään yhtenä keskeisenä eurooppalaisen elokuvan tekijänä (von Bagh, 1998, s. 687).

Suomen elokuvasäätiön (2020) mukaan vuonna 2020 Suomalainen elokuvavuosi oli melkoisen poikkeuksellinen, sillä koronapandemiasta johtuneet turvatoimet sulkiivat elokuvateatterit kolmeksi kuukaudeksi. Kesän ja syksyn aikana elokuvateatterit saivat avautua rajoitetuin asiakaspaikoin, ja taas loppuvuodesta osa maan teattereista joutui sulkemaan ovensa. Vuoteen 2019 verrattuna elokuvateattereiden katsojaluvut sekä lipputulot putosivat jopa 54 prosentilla. Kotimaisia elokuvia ilmestyi kuitenkin melkein normaali määrä, ja ne saivat enemmän katsojia kuin aikaisempina vuonna.

5 TUTKIMUSMENETELMÄ

5.1 Kvantitatiivinen tutkimus

Tässä tutkimuksessa käytettiin kvantitatiivista, eli määrällistä tutkimusta. Heikkilän (2014) mukaan kvantitatiivisen tutkimuksen tarkoituksena on selvittää lukumääriin sekä prosenttiosuuksiin liittyviä kysymyksiä. Kvantitatiivisessa tutkimuksessa kysytään tutkimusongelmaan liittyviä kysymyksiä tarpeeksi suurelta joukolta. Määrällisessä tutkimuksessa käytetään usein tutkimuslomakkeita, joissa on valmiit vastausvaihtoehdot. Muita tiedonkeruumenetelmiä voi olla esimerkiksi henkilökohtaiset haastattelut, puhelinhaastattelut ja Internet-kyselyt. Tutkimuksissa on myös mahdollista käyttää toisiaan täydentäen sekä kvantitatiivista sekä kvalitatiivista tutkimusmenetelmää. Kvantitatiivisessa tutkimuksessa voidaan vastata esimerkiksi seuraavanlaisiin kysymyksiin, mikä, missä, paljonko ja kuinka usein. Määrällisessä tutkimuksessa tutkittavaa asiaa kuvataan numeerisen tiedon pohjalta, ja tutkimuksessa vaaditaan tarpeeksi suurta otosta. Määrällinen tutkimus selvittää millainen olemassa oleva tilanne on, mutta syitä ei juurikaan kyetä selvittämään.

Kanasen (2008, s. 11–12) mukaan kvantitatiivinen tutkimusmenetelmä vaatii tutkimusongelmaa, johon etsitään ratkaisua. Tutkimusongelman ratkaisemiseksi tarvitaan tietoa. Kun tiedetään, mitä tietoa tarvitaan, päätetään se, mistä ja miten tarvittava tieto kerätään. Tiedonkeruumenetelmä vaikuttaa käytössä oleviin kysymyksiin. Kysymysten voidaan ajatella olevan eräänlaisia mittareita, joiden avulla selvitetään tutkittavaa asiaa. Kysymykset tulee valita huolellisesti, jotta mahdolliset virheet saadaan karsittua pois. Jos kysymykset on aseteltu huolellisesti, voivat vastaajat tulkita niitä monilla eri tavoilla. Kyselylomakkeen tulee olla myös ulkoisesti miellyttävä, jotta kyselylomake on mahdollisimman vastaajaystävällinen sekä puoleensavetävä.

Hirsjärvi ym. (2007, s. 136) huomauttavat, että kvantitatiivisessa tutkimuksessa olennaisia asioita on se, että kerättävä aineisto soveltuu numeeriseen mittaamiseen, ja että kerätty aineisto voidaan asettaa tilastollisesti käsiteltävään muotoon. Kvantitatiivisessa tutkimuksessa

keskeisiä seikkoja on myös aiempi teoria, sekä erilaiset johtopäätökset aiemmista tutkimuksista. Tutkimuksessa käytetyt käsitteet tulee myös määritellä.

Opinnäytetyön yksi oleellisin asia on kerätyn aineiston analyysi, tulkinta, sekä johtopäätösten teko. Kun tutkimuksen aineistoa analysoidaan, tutkijalle selviää, millaisia vastauksia hän on ongelmaansa saanut (Hirsjärvi ym., 2007, s. 216). Aineiston analysoimiseen on olemassa useita eri tapoja. Tilastollista analyysiä, sekä päätelmien tekoa hyödynnetään selittämiseen tähtäävässä lähestymistavassa. Laadullista analyysiä sekä päätelmien tekoa taas suositaan ymmärtämiseen pyrkivässä lähestymistavassa. Tutkimuksen tuloksia analysoitaessa on periaate se, että valitaan juuri sen kaltainen analyysitapa, jonka avulla saadaan vastaus esitettyyn ongelmaan tai tutkimustehtävään (Hirsjärvi ym., 2007, s. 219).

5.2 Tutkimuskysymykset

Tutkimuksen tavoitteena on tutkia Kansallisen audiovisuaalisen instituutin ylläpitämän Elonet-palvelun käytettävyyttä sekä sen tarjoamia sisältöjä. Kyselyn avulla halutaan saada selville palvelun käyttäjien kokemuksia ja mielipiteitä palvelua sekä sen käytettävyyttä koskien. Vastausten perusteella Elonetiä ja sen sisältöjä voitaisiin mahdollisesti kehittää.

Kyselyssä halutaan selvittää mihin käyttäjät käyttävät Elonetiä, ja minkälaista sisältöä he toivovat palvelulta lisää. Halusimme myös saada selville, kauanko käyttäjät ovat tienneet Elonetin olemassaolosta, ja millä laitteella he useimmiten Elonetiä käyttävät.

Käytettävyyden näkökulmasta halusimme saada selville, onko Elonetin käyttö vaivatonta ja löytääkö käyttäjä etsimänsä tiedon nopeasti ja ilman ongelmia. Halusimme siis kuulla mielipiteitä palvelun helppokäyttöisyydestä, tehokkuudesta, käyttäjien tyytyväisyydestä palveluun, sekä mahdollisista ongelmista palvelua käytettäessä.

5.3 Kyselytutkimus ja verkkotutkimus

Kyselytutkimus on tutkimusta, jossa tehdään tieteellistä tutkimusta kyselyllä suoritettun aineiston kautta. Kirjassa Ikkunoita tutkimusmetodeihin: 1, Metodien valinta ja aineistonkeruu: virikkeitä aloittelevalle tutkijalle (2018, s.81) puhutaan kyselytutkimuksen tekemisestä esimerkiksi postin välityksellä tai tilaisuudessa, jossa tutkimuksen tekijä on itse paikalla kokeenjohtajana. Tutkimuksemme tapauksessa kyse on verkkolomakkeesta, jonka linkki on sijoitettu organisaation verkkosivuille, sekä eri sosiaalisen median kanaville.

Kyselylomaketta tehdessä on hyvä kiinnittää huomiota kysymysten muotoon, sekä määrään. Oikein muotoiltu kysymys on hyvin muotoiltu ilman että kysymys on epämääräinen tai johdattelua. Täsmällisyys ja selkeys ovat hyvän kyselylomakkeen merkkejä ja kysymykset yleensä linkittyvät suoraan aiheensa kautta tutkimusongelmaan. Tutkimusongelman selvittäminen on tämän vuoksi hyvä tehdä ennen lomakkeen luontia. Hyvin kirjoitettu kysely selkeillä sanavalmuilla on lukijalle selkeää ja näin ollen miellyttävämpi vastata (Valli. 2018.s. 81–82).

Hirsjärvi ym. (2007, s. 190) kertovat, kuinka kyselytutkimuksen hyvänä puolena voidaan pitää sitä, että sen avulla saadaan laajasti tutkimusaineistoa. Tutkimukseen on mahdollista saada paljon vastaajia, ja kyselyssä on mahdollista tiedustella monia eri asioita, mutta toki kyselyyn liittyy myös muutamia huonoja puolia. Kyselytutkimuksessa ei voida olla varmoja, kuinka huolellisesti ja tarkasti vastaajat ovat kyselyyn vastanneet. Ei myöskään voida olla varmoja, ymmärtääkö vastaaja kysymykset halutulla ja oikealla tavalla, koska kysymyksiä ei voida muokata tai selventää. Vastaajien tiedosta kysytyä asiaa kohtaan ei voida myöskään olla varmoja. Emme esimerkiksi voi olla varmoja, onko Elonet-kyselyyn vastaajat oikeasti käyttäneet palvelua, ja ovatko he siitä perillä, vai vastaavatko he kyselyyn muuten vain.

Jos kyselyssä tiedustellaan esimerkiksi vastaajien ikää, tai koulutustaustaa, tulee aineistoa kerätä standardoidusti, eli kysyttäviä asioita on tiedusteltava kaikilta vastaajilta samalla tavalla (Hirsjärvi, ym. 2007, s. 188.). Yleensä kyselylomakkeessa onkin sopivia taustakysymyksiä esimerkiksi vastaajan iästä tai sukupuolesta. Nämä taustakysymykset auttavat muodostamaan kuvan vastaajakunnasta ja niiden selittävistä tekijöistä. Esimerkiksi vastaajan iällä voi olla merkitystä verkkoympäristön käytettävyyden kanssa, johtuen eri ikäpolvien tavasta

käyttää verkkopalveluita. Tarkempia ja niin sanotusti arkaluonteisempia kysymyksiä, jotka saattavat vaatia vastaajalta tarkkaavaisuutta, kysytään lomakkeen toisessa vaiheessa. Taus-takysymykset voidaan asettaa myös lomakkeen loppuun, sillä perustietoja vaativat kysymykset eivät vaadi vastaajalta erityistä tarkkuutta tai mielenkiintoa. Kyselyn pituus on myös tärkeä osatekijä, sillä liian pitkä kysely saattaa viedä vastaajalta mielenkiinnon, kun taas liian lyhyt kysely saattaa olla kunnollisen tutkimuksen kannalta haasteellinen. Kyselyn pituudelle ei ole olemassa tarkkaa lukumäärää, vaan tämä saattaa riippua esimerkiksi kohderyhmästä tai aihealueesta. (Valli. 2018.s. 81–82)

Vilkan (2007, s. 28) mukaan kyselyn ajoitus on myös seikka, joka on tärkeä pitää mielessä. Jos kyselyn ajoitus on keho, voi vastausprosentti jäädä kovinkin alhaiseksi. Uusintakyselyn voi toki aina tehdä, mutta esimerkiksi tiettyihin vuodenaikoihin tai sesonkeihin liittyvät asiat eivät välttämättä ole korjattavissa. On siis tärkeää valita juuri kyseiselle tutkimukselle sopiva ajankohta, ja mahdollisesti muistuttaa vastaajia kyselyyn vastaamisesta erillisellä muistutusviestillä.

Verkossa tapahtuva tutkimus ei ole itsessään parempi tapa tutkia, kuin sen ulkopuolella tapahtuva tutkimus. Jorma Kananen ja Teemu Makkonen (2014) puhuvat verkossa tapahtuvan tutkimuksen valintaan vaikuttavista osatekijöistä. Jotta verkkotutkimusta voitaisiin perustella tutkimuksessa, kuuluu sen täyttää tiettyjä olosuhteellisia tekijöitä. Tutkimuksen kohderyhmän kuuluu olla verkossa, sillä kohderyhmän tavoittaminen on lähes mahdotonta, jos se ei ole jo ennestään verkossa. Tavoitettavuuteen liittyvät myös tekniset ratkaisut, jotka saattavat vaikuttaa vastausten määrään. Verkkoratkaisujen tulee olla yksinkertaisia ja tuttuja niin tutkittavalle, kuin tutkijallekin. Kvantitatiivista tutkimusta suoritettaessa on myös hyvä ottaa huomioon edustus, jota otettu otos edustaa kohderyhmästä, jotta tutkimuksen tuloksesta saa mahdollisimman hyvän kuvan. Myös vastaajien määrä saattaa vaikuttaa tulokseen esimerkiksi siinä tapauksessa, jos vastaajia on liian vähän. Tällöin ei yleistettävyyttä voida tehdä (Kananen & Makkonen ,2014 s.21–24).

5.3.1 Kyselytutkimus tässä opinnäytetyössä

Tässä tutkimuksessa tiedonkeruumenetelmänä käytettiin verkossa esillä olevaa kyselyä, johon johtava linkki jaettiin KAVIn verkkosivuilla, sekä KAVIn sosiaalisen median kanavilla. Kyselylomake sopi hyvin tähän tutkimukseen, sillä kyselyyn on periaatteessa matala kynnyks vastata. Myös tutkimuksen tekijänä kyselyyn on mahdollista saada helposti vastauksia, sillä vastaajia ei tarvitse erikseen etsiä, toisin kuin esimerkiksi henkilökohtaisen haastattelun kohdalla joutuisi.

Verkkotyökalu antoi myös mahdollisuudet helppoon ja monipuoliseen datan analysointiin ja keräämiseen. Kysely tehtiin verkossa toimivaan Webropol-ohjelmaan. Kyselyssä oli yhteensä 20 kysymystä, joihin sisältyi myös vastaajien perustiedot sekä kommentteja ja kehitysehdotuksia Elonetiin liittyen. Ennen kyselyn julkaisua kysely lähetettiin Kansalliselle audiovisuaaliselle instituutille kommentoitavaksi. Kommenttien pohjalta kyselyyn lisättiin kysymys liittyen käyttäjän laitteeseen, jolla hän Elonetiä käyttää.

Kyselyyn vastaamisen toivottiin olevan mahdollisimman helppoa ja vaivatonta. Arvioimme kyselyyn vastaamiseen kuluvan noin viisi minuuttia. Linkki anonyymiin kyselyyn julkaistiin Elonetin verkkosivuilla, KAVIn kotisivuilla, sekä KAVIn Facebook-sivuilla. Linkki jaettiin myös KAVIn kirjaston Facebook-sivuilla. Kysely avautui 4.10.2022 ja se oli esillä yhteensä 14 päivää.

Kyselyssä oli yhteensä kymmenen kysymystä, joista kolme koski vastaajien taustoja. Kysymykset neljästä yhdeksään tiedustelivat Elonetin käyttöön ja sisältöihin liittyviä asioita. Varsinaisissa kysymyksissä kysyimme, mihin vastaaja Elonetiä käyttää, ja kuinka usein hän sivulla vierailee. Tässä kysymyksessä oli mahdollista kirjoittaa myös avoin vastaus valmiiden vastausvaihtoehtojen lisäksi.

Sisältöihin liittyen kysyimme lisäksi sitä, minkälaista sisältöä Elonetiltä toivottaisiin lisää, sekä annoimme mahdollisuuden vastata myös omin sanoin. Tiedustelimme myös sitä, kuinka kauan vastaajat ovat tienneet Elonetin olemassaolosta. Kyselylomaketta työstäessämme saimme KAVIlta ehdotuksen kysyä sitä, millä laitteella vastaajat useimmiten Elonetiä käyttävät. Halusimme myös saada selville, mistä vastaajat olivat alun perin kuulleet Elonetistä.

Tässä kysymyksessä oli mahdollisuus myös vastata omin sanoin, mikäli yksikään valmiista vastausvaihtoehdoista ei ollut sopiva.

Kymmenennessä kysymyksessä vastaajien piti kertoa, olivatko he samaa vai eri mieltä esitettyjen väittämien kanssa. Väittämiin pystyi vastata olevansa täysin samaa mieltä, jokseenkin samaa mieltä, en samaa enkä eri mieltä, jokseenkin eri mieltä, ja täysin eri mieltä. Kysymykset koskivat lähinnä Elonetin käytettävyyttä sekä sisältöjä, ja vastaajien tyytyväisyyttä edellä mainittuihin asioihin. Viimeisessä kysymyksessä vastaajat saivat jättää kommentteja sekä kehitysehdotuksia Elonetille. Viimeiseen kysymykseen ei ollut pakko vastata. Kommentteja ja kehitysehdotuksia antoi 287 vastaajaa.

5.3.2 Käytettävyys

Tutkimuksessamme tulee esille myös kysymys verkkopalvelun käytettävyydestä. Käytettävyyden voi määritellä monella eri tavalla, ja yhtenä esimerkkinä tästä on Jakob Nielsen, jonka mukaan käytettävyydellä tarkoitetaan sitä, kuinka helppokäyttöisiä ja miellyttäviä erilaiset käyttöliittymät sekä niiden käyttäminen ovat (2012).

Wille Kuutin (2003, s. 13) mukaan käytettävyydellä tarkoitetaan sitä, kuinka vaivattomasti tietyn tuotteen tai palvelun toiminnot käyttäjän käsissä toimivat, jotta kyseinen käyttäjä päätyy haluamaansa lopputulokseen mahdollisimman vaivatta. Käytettävyyteen liittyy vahvasti myös intuitiivisuus. Jos tuote tai palvelu muistuttaa meitä jostain aikaisemmin käyttämästämme asiasta, voi sen opettelu ja käyttäminen luonnistua helposti ja nopeasti. Intuitiivisuus on kuitenkin kovin yksilöllistä, sillä se perustuu henkilön aikaisemmin kokemiin kokemuksiin.

Nielsenin (2012) mukaan käytettävyyttä tarkastellessa tulee nostaa esille viisi komponenttia, joiden avulla hän määrittelee käytettävyyden.

1. opittavuus. Kuinka nopeasti käyttäjä osaa käyttää palvelua, kohdatessaan sen ensimmäistä kertaa.

2. tehokkuus. Kun palvelu on tullut käyttäjälle tutuksi, kuinka nopeasti ja tehokkaasti hän osaa sitä käyttää.
3. muistettavuus. Käyttäjä palaa palvelun pariin tauon jälkeen, kuinka helposti palvelun käyttö palautuu mieleen.
4. pieni virhealttius. Käyttäjän tehdessä virheitä, on oleellista tietää, kuinka usein virheitä sattui, kuinka suuria virheet olivat, ja kuinka helposti virheistä pääsee ylitse.
5. miellyttävyys. Kuinka tyytyväinen käyttäjä on käyttämäänsä palveluun. Jos käyttäjä ei ole tyytyväinen palveluun, ei käyttäjä palaa käyttämään palvelua uudestaan eikä palvelulle siis löydy käyttäjiä.

Nielsenin (2012) mukaan käytettävyys on erityisesti verkkosivujen elinehto. Internet on täynnä erilaisia verkkosivuja sekä palveluita, joten jos verkkosivua on vaikea käyttää, tai se ei tarjoa käyttäjälle nopeasti ja vaivattomasti tietoa tarjoamastaan palvelusta, käyttäjä klikkaa sivun pois. Kun käyttäjä kohtaa ongelman, tai ei saa helposti vastausta kysymyksiinsä, vaimtomaisesti käyttäjä lopettaa palvelun käyttämisen.

Opinnäytetyössämme haluamme siis käytettävyyden kannalta selvittää

- a. kuinka helppokäyttöinen Elonet on, onko sivuston käyttäminen helppoa ja vaivattonta.
- b. Kuinka nopeasti Elonetin käyttäjät oppivat palvelun käyttämisen, eli onko etsittävä tieto helposti löydettävissä, ja onko palvelun käyttö helposti omaksuttavissa.
- c. vastaako Elonet käyttäjiensä tarpeisiin, eli onko se käyttäjälleen hyödyllinen.

Mitä tulee käytettävyyden arviointiin, voidaan käyttää esimerkiksi heuristiikkoja, eli heuristista arviointia. Kuutin (2002, s.47) mukaan heuristiikat ovat sääntöjä sekä ohjeita, joita käytettävyydeltään toimivien käyttöliittymien olisi hyvä noudattaa. Ehkä käytetyin valikoima sääntöjä heuristisessa arvioinnissa on niin kutsuttu Nielsenin lista (Kuutti, 2002, s. 49).

Nielsenin (1994) mukaan nämä kymmen kohtaa ovat eräänlaisia nyrkkisääntöjä, eivätkä tarkoin määriteltäviä käytettävyysohjeita. Nielsenin listan mukaan käyttäjän tulisi aina tietää, mitä käytön aikana tapahtuu. Käyttäjän tulisi aina ymmärtää, mitä seuraavaksi tapahtuu. Tästä Nielsen on esittänyt esimerkin kauppakeskuksissa olevista "olet tässä"-merkeistä. Asiakas ymmärtää kuvan perusteella missä on, ja minne hän voi mahdollisesti olinpaikastaan seuraavaksi lähteä.

Palvelun tai laitteen kieli tulisi olla sellaista, jota käyttäjä ymmärtää, ja joka on käyttäjälle tuttua muualta. Palvelussa esillä oleva kieli ei voi avautua ainoastaan palvelun tekijöille, joten käytettävän kielen tulee olla sopivan maanläheistä ja ymmärrettävää myös niille, joilla ei välttämättä ole entuudestaan ymmärrystä kyseisestä asiasta.

On tavallista, että käyttäjä tekee käytön aikana virheitä. Palvelun tulisi tarjota helppo ja selkeä apua virheen korjaamiselle, esimerkiksi "peruuta" näppäin helpottaa virheiden korjaamista.

Johdonmukaisuus sekä yhdenmukaisuus on tärkeää, Nielsen esittää esimerkin hotellien respoista. Hotellien respat löytyvät yleensä aina samankaltaisesta kohdasta kaikissa hotelleissa, ja näin asiakas toimia johdonmukaisesti ja tutulla tavalla myös entuudestaan tuntemattomissa paikoissa. Eri kirjastojen käyttöliittymässä yhdenmukaisuutta lisää esimerkiksi Finna-käyttöliittymä. Vaikka kirjastot ovat eri kaupunkien ja kuntien, on Finna-käyttöliittymä käytössä monella eri kirjastolla. Asiakkaalle tämä käyttöliittymä saattaa olla siis entuudestaan tuttu, ja uusien verkkokirjastojen käytön opettelu saattaa olla helpompaa.

Nielsenin listan mukaan virheiden korjaaminen on toki tärkeää, mutta tärkeämpää on estää virhetilanteista koskaan syntymästään. Isojen virheiden ennaltaehkäisy on tärkeää.

Käyttäjän on myös helpompi tunnistaa asioita, kuin muistaa ne. Kun erilaiset elementit, toiminnot ja vaihtoehdot ovat näkyvillä, helpottuu käyttöliittymän käyttäminen, ja käyttäjän muistia ei kuormiteta.

Edistyneemmän käyttäjän tehokkuutta on hyvä tukea. Kuutin (2002, s. 60) mukaan ohjelman käytön tulisi olla helppoa ja vaivatonta aloittelijalle, mutta edistyneemmän käyttäjän olisi hyvä kyetä suorittamaan haluamiaan usein käytettyjä toimintoja nopeasti ja tehokkaasti.

Nielsenin (1994) mukaan minimalistinen ulkomuoto on eduksi, mutta vaikka sivuston on ulkomuodoltaan pelkistetty, ei sen tarvitse tarkoittaa rumaa tai tylsää. Virheilmoituksen tulee olla informatiivinen, ja käyttäjän tulee helposti ymmärtää, että kyseessä on virhe. Virheilmoituksissa kuvakkeet ja symbolit voivat siis olla eduksi.

Jos järjestelmä vaatii lisäselvitystä, on parasta, että asiakas löytää avun helposti ja vaivattomasti. Ennakoivaa apua voi tarjota esimerkiksi erilaiset tutoriaalit, mallit ja ohjatut toiminnot (Joyce, 2020).

Heuristiikat saattavat vaikuttaa melko suurilta kokonaisuuksilta, mutta jo kevyellä heuristiikalla voidaan saada selville niin yleisimmätkin, kuin eniten sujuvaa käyttöä haittaavat virheet käyttöliittymässä.

Kuutin (2002, s. 68) mukaan muita käytettävyyden arviointimenetelmiä on esimerkiksi käyttäjätesti. Käyttäjätestissä kohdehenkilö testaa sovelluksella tai sen prototyypillä erilaisia ennalta määriteltyjä tehtäviä. Käyttäjätestin suorittavan koehenkilön tulisi olla mahdollisimman verrannollinen sovelluksen oikeaan kohderyhmään. Käytettävyyttä testaavat henkilöt tekevät kokeilun pohjalta arvioita ja huomioita niin käyttöliittymän puutteista kuin ongelmista. Käyttäjätetit ovat olennainen osa käytettävyyttä, tosin niissä käytetyt menetelmät ovat menneet eteenpäin ajan kuluessa.

5.3.3 Käytettävyytutkimus- aiemmat tutkimukset

Aikaisempaa kirjastoalan käytettävyytutkimusta on tehty esimerkiksi Kuopion, Mikkelin ja Vaasan kirjastojen verkkosivuista. Opinnäytetyönä tehtynä tutkimuksessa tarkasteltiin sivujen informaatioarkkitehtuuria, sekä sitä, minkälaisia yhtäläisyyksiä niillä on, ja onko niiden informaatioarkkitehtuuri toimivaa käytettävyydeltään eri laitteilla. Tutkimuksessa kävi ilmi, että kirjastojen verkkosivujen informaatioarkkitehtuurissa on enemmän samankaltaisuuksia kuin eroja (Koivisto, 2015, s. 2).

Käytettävyyteen liittyvät haasteet ilmenivät esimerkiksi sivustojen haussa, jossa ohjeet olivat vaikeasti saatavilla, sivustoilla oli epäselvyyttä haun kohteesta tai sen jäsentely oli epärelevanttia. (Koivisto, 2015, s. 61–63)

Myös hakupalvelu Finnasta on tehty käytettävyyteen liittyvää tutkimusta, jossa etsittiin käytännön suosituksia palvelun käyttöönottoon vertailemalla erilaisia Finnan paikallisnäkyviä. Opinnäytetyö viittaa vahvasti muun muassa Jakob Nielsenin listaan hyvän käyttöliittymän periaatteista (Lapatto, 2015, s. 15).

Opinnäytetyössä haastateltiin teemahaastattelun avulla Finnan kehittämiseen omissa organisaatioissaan osallistuneita asiantuntijoita (Lapatto, 2015, s. 27). Benchmarkkausmenetelmän avulla vertailtiin eri Finna-käyttöliittymiä. Benchmarkkausprosessin pohjalta tehtyjen havaintojen perusteella tehtiin suositukset käyttöliittymälle (Lapatto, 2015, s.45).

Tiedonhakupalvelu Finnasta on tehty pro gradu -tutkielma, joka avaa erinomaisesti toimittajien näkökulmia Finnaan ja sen käytettävyyteen. Gradun mukaan suurimmat ongelmat Finnan käytettävyydessä olivat itse aineiston haku mutta myös sen käyttöönotto (Kallinen, 2016 s. 64). Gradun tekee myös huomioita Finnan suuresta potentiaalista ja esittää palvelun houkuttelevuuteen ratkaisuksi muun muassa enemmän vuorovaikutusta käyttäjien ja aineistojen välillä. (Kallinen, 2016, s. 67)

5.3.4 Aiempi tutkimus

Itse Elonetistä tai sen käyttäjistä ei olla tehty aikaisempaa tutkimusta. KAVilla on kuitenkin radio- ja tv-arkiston oma RITVA-tietokanta, jonka pohjalta on tehty oma käyttäjätutkimus. Tutkimuksen tarkoituksena oli saada selville, miten käyttäjät suhtautuvat RITVA-tietokantaan ja mitä käyttäjät tietävät siitä. Tutkimus suoritettiin kahdessa osassa kvantitatiivisella ja kvalitatiivisella menetelmällä järjestämällä teemahaastatteluita kvalitatiivisen puolen painottaessa käyttäjänäkökulmaa.

Tuloksissa tuli ilmi, että RITVAN käyttäjät ovat pääosin tyytyväisiä sen käyttöön mutta antoivat lisäksi palautetta joistakin sen osista, jotka vaikuttaisivat vahvasti sen käytettävyyteen. esimerkiksi sisällönkuvailu tai ohjelmavirran tarkastelu koettiin haastavina ja sen aineistot jo itsessään erityislaatuisina. RITVAN tulevaisuuden kuvina nähtiin myös koneoppiminen esimerkiksi asiasanoituksessa (Asikainen, 2020, s. 54).

Myös Sampo Sauri on tehnyt opinnäytetyön (2015, s.2), jonka aiheessa käsitellään osittain myös KAVIn toimintaa. Kyseisen opinnäytetyön aiheena on "audiovisuaalisen aineiston digitaalinen arkistointi", ja työssään hän keskittyi Yleisradion ja KAVIn arkistoihin sekä digitointihankkeisiin. Työn pohjana käytettiin arkistoasiantuntijoiden haastatteluja, sekä digitointia käsittelevää kirjallisuutta.

6 TUTKIMUKSEN TULOKSET

6.1 Peruskysymykset

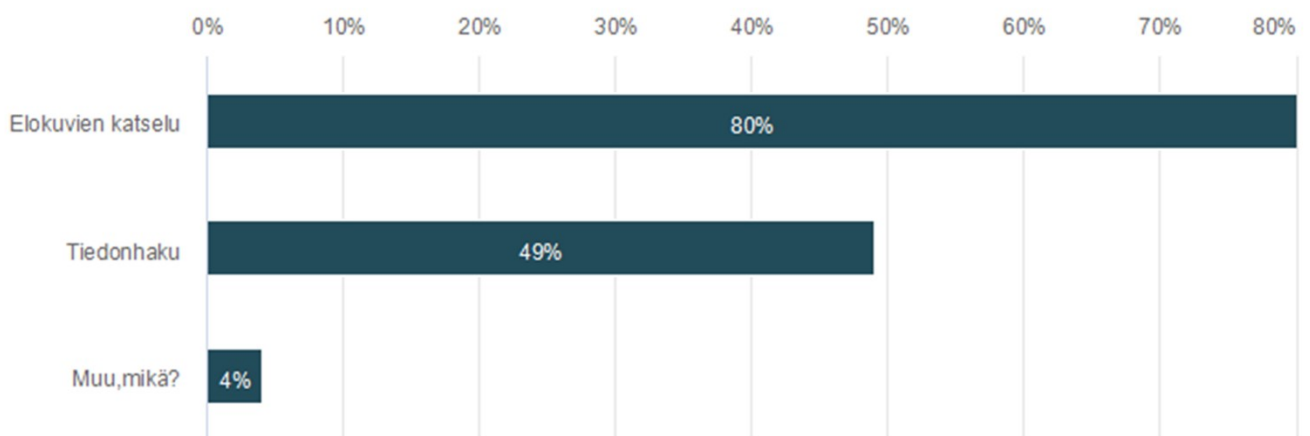
Kyselyyn saatiin yhteensä 569 vastausta, kyselyn ollessa avoinna kahden viikon ajan. Kyselyn tuloksia arvioitiin Webropol-ohjelman oman raportin kautta. Lähes kaikki vastaajat vastasivat kaikkiin kysymyksiin, tosin jotkut vastaajista jättivät vastaamatta muutamaa kysymyksen. Kyselyn lopussa vastaajille annettiin mahdollisuus jättää kehitysehdotuksia ja kommentteja Elonetistä, ja yhteensä 287 vastaajaa jätti jonkinlaisen kommentin. Kommenteissa oli paljon kehitysehdotuksia, ja osa vastaajista jakoi varsin laajasti mielteitään sekä toiveitaan Elonetiä kohtaan. Joillain palautteen antajilla ei ollut sen kummempia kehitysehdotuksia, vaan he kertoivat vain olevansa yleisesti tyytyväisiä tai kiitollisia Elonetin sisältöihin ja olemassaoloon.

Kyselyn ensimmäiset kysymykset koskivat vastaajien perustietoja. Suurin osa kyselyn vastanneista henkilöistä oli miehiä, 63,3 % eli 394 henkilöä. Vastaajista naisia oli 27,6 % eli 157 henkilöä, muunsukupuolisia kolme, eli 0,5 %. Viisitoista henkilöä (2,6 %) vastaajista ei halunnut ilmoittaa sukupuoltaan. Miesten ja naisten välinen ero vastaajien määrässä on melko suuri, sillä miehiä on huomattavasti naisia enemmän.

Vastaajien ikä taas jakautui siten, että suurin osa (40 %) vastaajista oli yli 65-vuotiaita. 60–65-vuotiaita oli toiseksi eniten (16 %). 46–55 ja 56–60-vuotiaita oli vastaajista 13 %. 37–45-vuotiaita oli 10 %, 31–36-vuotiaita vastaajista oli 3 %. 19–25-vuotiaita oli myös 3 %, ja vastaajista vähiten oli alle 18-vuotiaita sekä 26–30-vuotiaita. Vastausten perusteella Elonet kiinnostaa siis selkeästi eniten vanhempia ihmisiä, ja alle 37-vuotiaita käyttäjiä on vastausten perusteella erityisen vähän. Tähän lopputulokseen saattaa vaikuttaa Elonetin tarjoamat sisällöt, jotka eivät ehkä kiinnosta monia alle 30-vuotiaita. Myös palvelun tunnettavuus saattaa vaikuttaa vastaajien ikään. Kuinka moni alle 30-vuotias tietää palvelun olemassaolosta, tai on kiinnostunut vanhoista kotimaisista elokuvista?

Perustietoja koskevilla kysymyksillä kysyttiin myös vastaajien koulutustaustaa. Vastausvaihtoehtoina oli peruskoulu, kansakoulu, kansalaiskoulu, ammatillinen koulutus, lukio, alempi korkeakoulututkinto, ylempi korkeakoulututkinto, sekä tutkijakoulutus (lisensiaatti tai tohtori). Suurin osa vastaajista (33 %) oli ammatillisen koulutuksen käyneitä. Toiseksi eniten vastaajista oli alemman korkeakoulututkinnon suorittaneita (22.5 %). Pienin määrä vastaajista oli käynyt kansakoulun (2.1 %). Peruskoulun (5.3 %) ja kansalaiskoulun (5.8 %) oli suorittanut lähes sama määrä vastaajista. Lukion suorittaneita löytyi vastaajista 11.1 %. Ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneita oli vastaajista 16.1 % ja tutkijakoulutuksen käyneitä oli 3.7 %.

6.2 Elonetin käyttö ja käyttötarkoitukset

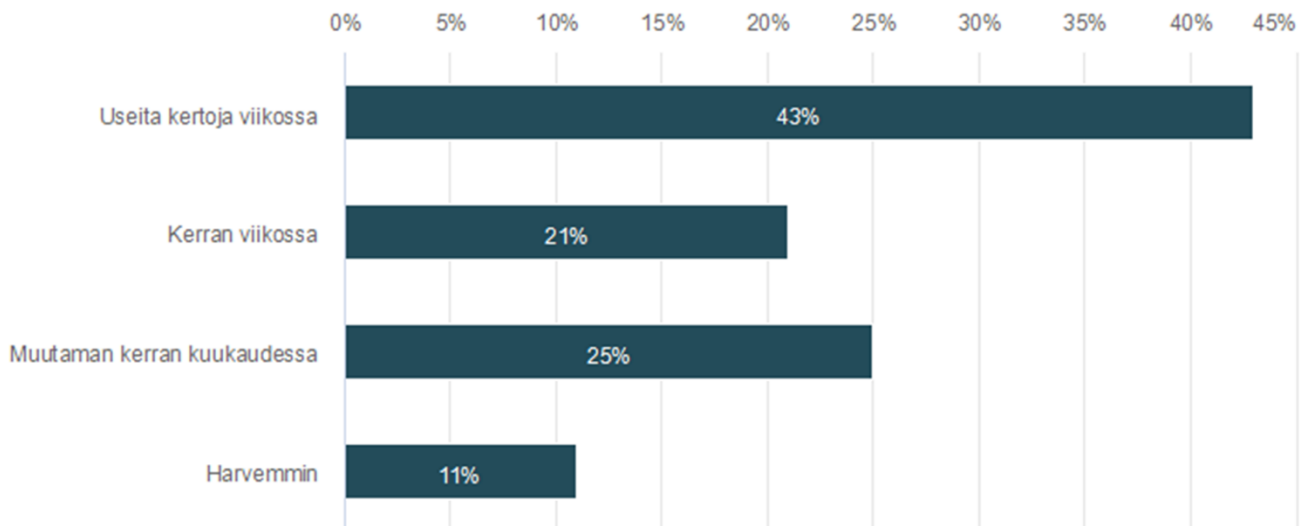
Kuva 1. Mihin käytät Elonetiä?

Kun vastaajien perustietoja koskevat kysymykset oli kysytty, koski ensimmäinen varsinainen kysymys sitä, mihin vastaajat Elonetiä käyttävät. Tässä kysymyksessä oli mahdollista valita useampi vastausvaihtoehto. Kuvasta 1 huomaa, että suurin osa vastaajista käyttää Elonetiä elokuvien katseluun. Vastausvaihtoehtoon olisi ehkä voinut muotoilla toisin, siellä usea vastaaja kirjoitti kohtaan ”muu, mikä?” katsojansa Elonetistä dokumentteja sekä mainoksia. Jos vastausvaihtoehto olisi käsittänyt minkä tahansa Elonetistä löytyvän videomateriaalin, ehkä pienempi joukko vastaajista olisi kirjoittanut lisäkenttään. ”Muu, mikä?” kohtaan vastasi 23

vastaajaa, ja suurin osa heistä kertoi katsovansa Elonetistä erilaisia videosisältöjä, oli se sitten dokumentteja tai mainoksia.

Muita käyttötarkoituksia Elonetille on esimerkiksi opiskelu ja opetustyö. Elonetistä löytyvät sisällöt toimivat myös aineistona ja apuna joidenkin vastaajien omiin tutkimuksiin ja töihin. Muutama vastaaja kertoi käyttävänsä Elonetiä myös vapaa-ajan harrastuksiin, kuten piirtämiseen, tai pelkästään kiinnostuksen ja inspiraation vuoksi. Moni vastaus painottui myös historialliseen sisältöön kuten vanhoihin uutiskatsauksiin, paikallishistoriaan tai käyttäjien lapsuuden aikaisiin ohjelmiin, mikä saattaa kertoa käyttäjien korkeasta iästä ja palvelun merkityksestä näille käyttäjille. Suurin osa vastaajista oli kuitenkin kyselyssä 65 tai sitä vanhempia, joten käytettävyyttä suunniteltaessa tämä on hyvä ottaa huomioon.

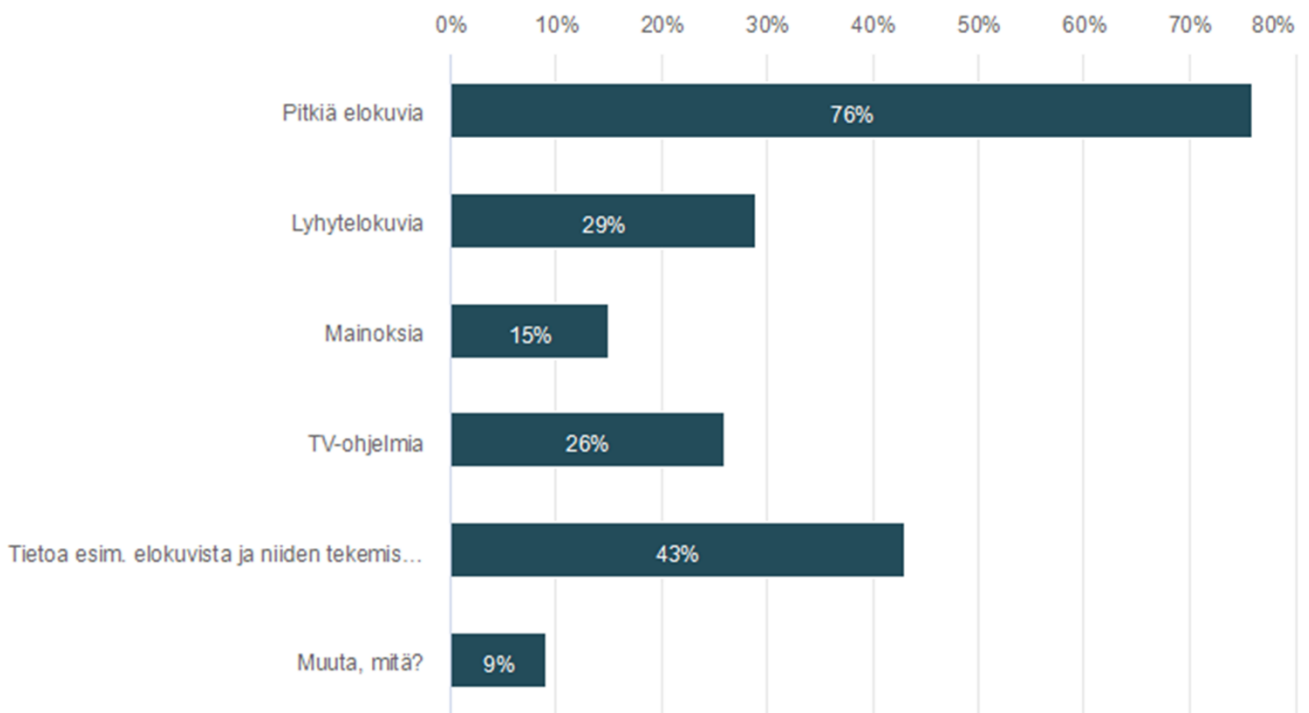
Vastausten perusteella Elonetin tärkein tehtävä käyttäjien mielestä on juuri elokuvien ja muiden mediasisältöjen tarjoaminen, joten videoiden toistoon ja sisältöihin liittyvät seikat tulisi olla käytettävyyden kannalta tärkeitä kehityskohteita. Tällaista sisältöä kannattaa mahdollisesti myös priorisoida enemmän Elonetiin laitettavaksi.

Kuva 2. Kuinka usein vieraillet sivulla?

Seuraavaksi kysyttiin kuinka usein vastaajat käyttävät sivustoa. Kuvan 2 mukaan 43.2 % vastaajista kertoi vieraillevansa sivulla useita kertoja viikossa. Elonetin tarjoaman sisällön

voidaan siis katsoa olevan kiinnostavaa, ja palvelun käyttäjät palaavat sisältöjen pariin usein. Kun kysyttiin, mihin käyttäjät käyttävät Elonetiä, vastasi useat käyttävänsä Elonetiä harrastukseen, opiskeluun ja tutkimuksen tekoon. Tämä on merkittävä havainto, sillä opiskelussa tai tutkimuksen teossa vaaditaan usein myös tiedonhakua, joten voi olla, että palvelu on oleellinen osa käyttäjien tiedonhakuprosessia. Tätä väitettä myös tukee kyselyn tulos jossa 49 % vastaajista kertoi käyttävänsä palvelua juuri tiedonhakuun. Useat käyttäjät siis vierailevat sivuilla usein, koska he käyttävät Elonetin sisältöjä johonkin pitkäkestoiseen toimeen, eivätkä ainoastaan esimerkiksi yhden elokuvan katselemiseen silloin tällöin. Tästä voidaan myös päätellä, että Elonetiä käyttäville palvelussa vieraileminen on ”normaali” osa arkea ja käyttö on rutiininomaista.

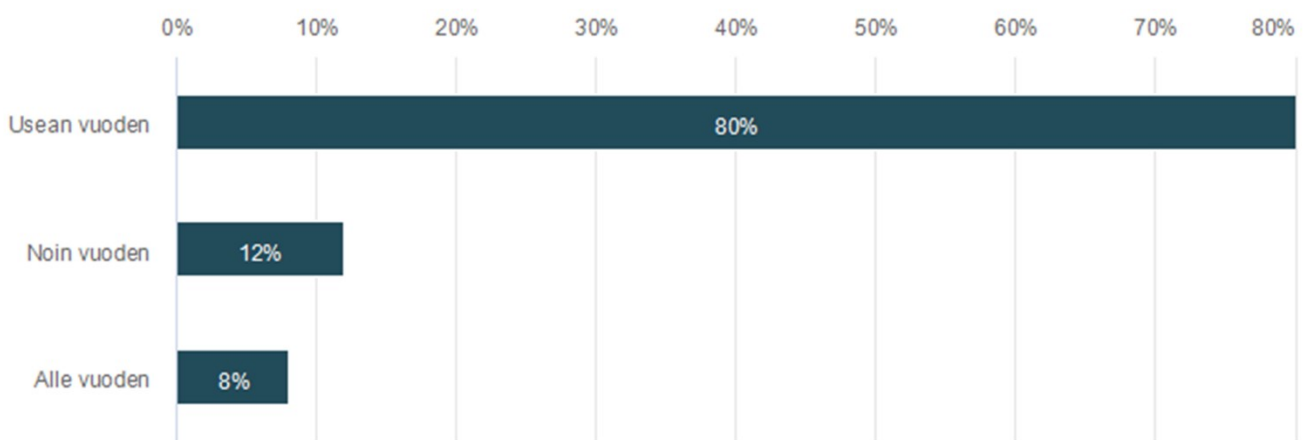

Kuva 3. Minkälaista sisältöä toivoisit lisää Elonetiltä?

Kuvan 3 mukaisesti pitkiä elokuvia toivoi lisää hurja määrä vastaajista. Myös tietoa esimerkiksi elokuvista ja niiden tekemiseen liittyvistä seikoista sekä tietoa näyttelijöistä, kuvauspaikoista, esitystiedoista ja muista yksityiskohdista toivottiin suhteellisen paljon. Elonetiä käytettäessä siis tiedonhakuun, on kyse usein juuri elokuvien tuotantoon liittyvästä tiedonhausta. Tähän kannattaa mielestämme myös käytettävyyden osalta kiinnittää huomiota niin että

tiedot ovat helposti saatavilla mutta myös tarpeen vaatiessa yksityiskohtaisia. Eräs käyttäjä toivoi myös palautteessaan mahdollisuutta erotella mainokset sekä lyhytfilmit. Tämä voi olla merkityksellistä niin viihteellisyyden kuin myöskin tiedonhaun kannalta.

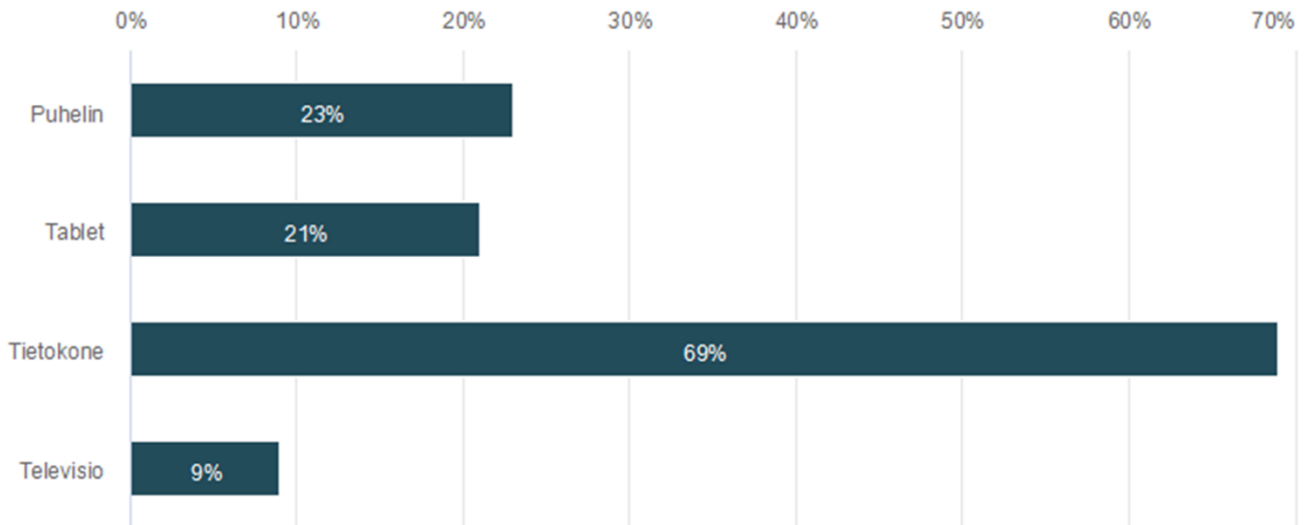
“Muu, mitä” kohdassa moni vastaaja oli toivonut joitain tiettyjä elokuvia tai tv-sarjoja. Aiemmin kyselyssä kysyttiin sitä, mihin tarkoitukseen Elonetiä useimmat käyttävät. 80 % vastaajista käyttää Elonetiä elokuvien katseluun, joten luonnollisesti myös pitkiä elokuvia toivotaan eniten lisää.

Kuva 4. Kauanko olet käyttänyt Elonetiä tai tiennyt sen olemassaolosta?

Ylivoimaisesti suurin osa vastaajista on tiennyt, ja oletettavasti myös käyttänyt Elonetiä pidemmän aikaa (kuva 4). Palvelulla on siis useita pitkäaikaisia käyttäjiä. Myös kommentoissa ja kehitysehdotuksissa tulee muutaman kerran ilmi se, kuinka Elonetillä paljon on uskollisia käyttäjiä. Kyselyyn ei ole vastannut siis kovinkaan moni tuore käyttäjä, joten voimme olettaa palvelun olevan usealla ihmiselle suhteellisen aktiivisessa käytössä, jo usean vuoden ajan? Herää silti kysymys siitä, kerääkö Elonet uusia käyttäjiä, ja kuinka ahkerasti? Olisiko Elonetillä tarve markkinoida itseään enemmän ja saavuttaa sitä kautta enemmän uusia käyttäjiä?

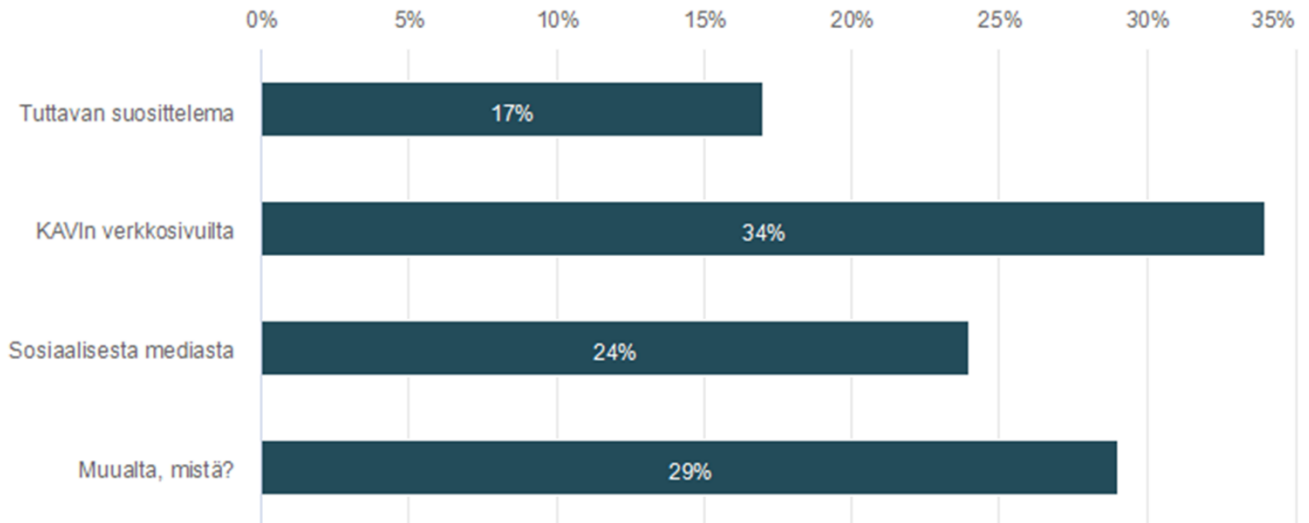
6.3 Käyttölaitteet ja tunnettavuus

Kuva 5. Millä laitteella useimmiten käytät Elonetiä?

Kuvan 5 tuloksista voidaan päätellä, että toistaiseksi Elonetiä käytetään lähinnä tietokoneella ja älylaitteilla. Vaikkakin palvelulla ei ole omaa sovellusta käytettäväksi puhelimella tai tabletilla, koetaan selvästikin selainversio toimivaksi ratkaisuksi käyttäjien keskuudessa heti tietokoneen jälkeen. Televisioilla nettiselaimen käyttäminen saatetaan kokea liian vaikeaksi tai hitaaksi, joten ei ole yllättävää, että televisiolla Elonetiä käyttävien vastaajien määrä on pieni muihin verrattuna. On myös mahdollista, että osa vastaajista kokee Elonetin käytön televisiolla olevan sitä, että tietokone on liitettyä televisioon niin sanotusti ”toisena näyttönä”.

Myöhemmin kuitenkin kysyimme väittämäkysymyksissä (kuva 17) ”Jos Elonetillä olisi oma mobiili- tai smart-tv-sovellus, käyttäisin Elonetiä enemmän”, ja kysymykseen vastasi myönteisesti 46,7 % vastaajista. Vastaajien määrä on huomattava, joten kännykkä-tablet- tai smart-tv-sovellus voisi potentiaalisesti tuoda uusia käyttäjiä palvelulle. Vastaajista 30,4 % ei ollut asiasta samaa tai eri mieltä ja osittain tai täysin negatiivisen vastauksen antoi 23 % vastaajista. Tästä voidaan mahdollisesti saada selville se, että käyttäjät eivät välttämättä ole edes harkinneet mahdollisuutta käyttää Elonetiä muulla kuin tietokoneella tai älylaitteella. Myös avoimissa vastauksissa toivottiin smart-tv-sovellusta, sekä Googlen chromecast-palvelun tukea.

Kuva 6. Mistä sait kuulla Elonetistä?

Kysyimme myös, mistä käyttäjät ovat saaneet kuulla Elonetistä (kuva 6). Suurin vastaajaryhmä 192 vastaajalla, oli saanut kuulla Elonetistä KAVIn verkkosivuilta, joka oli 34 % kaikista vastaajista. Tässä kysymyksessä käyttäjä oli saanut täyttää itse oman vastauksena, joita tuli yhteensä 167 kappaletta.

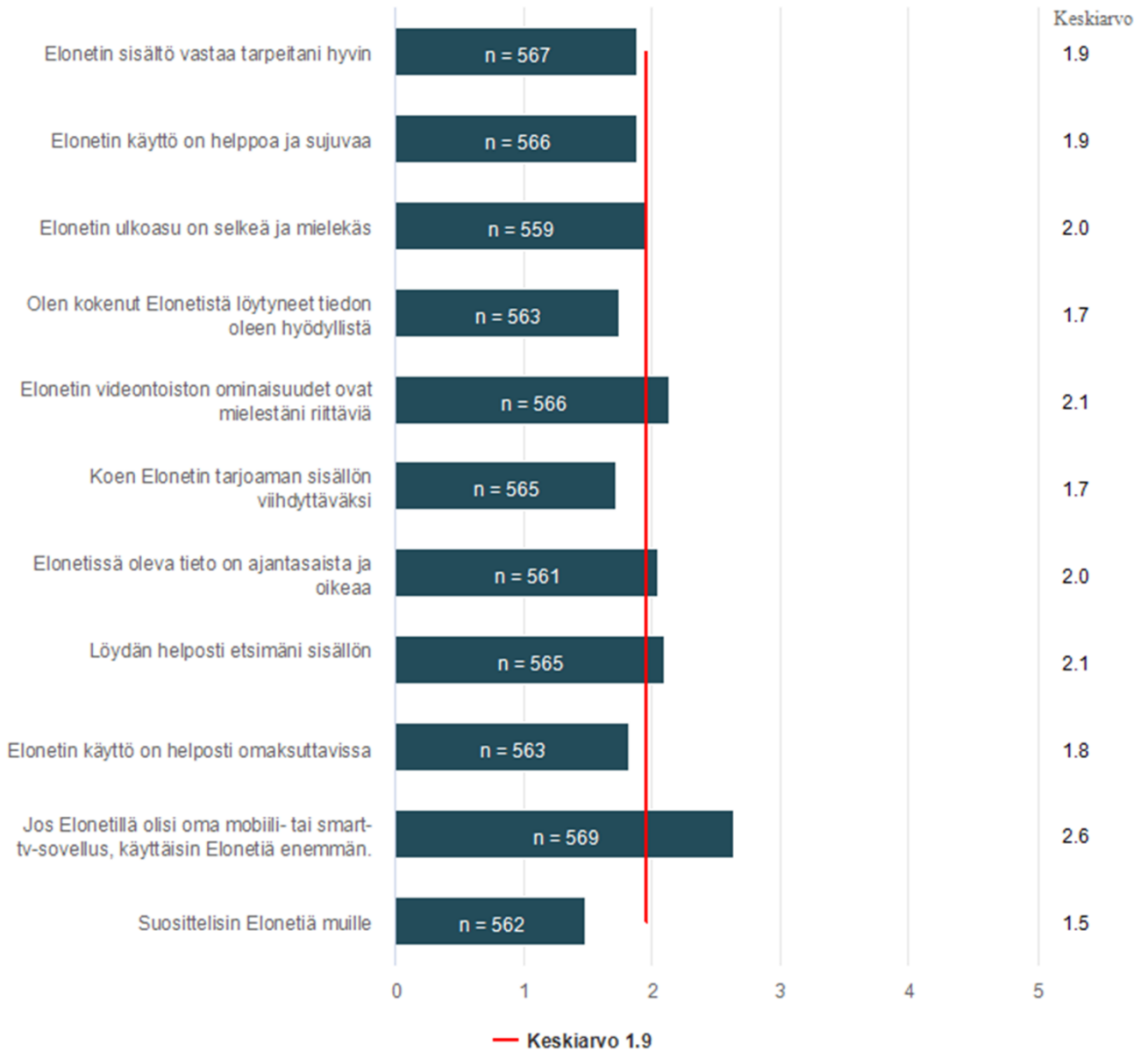
Vastauksista voidaan huomata, että käyttäjien loogisin reitti löytää Elonet on internetin välityksellä joko KAVIn yhteydessä tai käyttäjän etsiessä tietoa kotimaisista elokuvista. Myös sosiaalinen media nousee huomattavasti esiin vastausmäärissä, vaikka ei kuitenkaan kata suurinta osaa vastauksista. Tämä voi potentiaalisesti olla kasvava kanava markkinoida Elonetin palveluita. Moni vastasi myös löytäneensä Elonetin "sattumalta" netistä, mikä voi kuitenkin kertoa palvelun hyvästä näkyvyydestä suomalaisten Internetin käyttäjien keskuudessa. Palvelu on saattanut myös nousta esiin etsittäessä tietoa suomalaisista elokuvista tai tiettyä elokuvaa etsiessä.

Myös usea vastaus mainitse löytäneensä Elonetin uutisen tai lehtiartikkelin perusteella. Tästä voidaan päätellä, että palvelulla tai KAVilla on ollut ainakin jossain vaiheessa hyvä näkyvyys mediassa. Myös Yleisradio mainittiin monissa vapaissa vastauksissa. Moni käyttäjä mainitsi myös palvelun löytymisen työn tai opiskelun kautta, mistä voidaan päätellä palvelun olevan

laajassa käytössä tutkijoiden, opiskelijoiden tai opetuksessa työskentelevien ihmisten keskuudessa.

Seuraavaksi esitimme yhdeksän väittämää, joihin vastaajan piti vastata joko olevansa täysin samaa mieltä, jokseenkin samaa mieltä, en samaa, enkä eri mieltä, jokseenkin eri mieltä tai täysin eri mieltä.

6.4 Väittämät

Kuva 7. Vastaa seuraavin väittämiin.

Täysin samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	En samaa enkä eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Täysin eri mieltä	Keskiarvo	Mediaani
30.5 %	57.1 %	7.1 %	4.4 %	0.9 %	1.9	2.0

Kuva 8. Elonetin sisältö vastaa tarpeitani hyvin.

Kysyimme, kokevatko käyttäjät Elonetin vastaavan hyvin heidän tarpeitaan. Kuvan 8 perusteella vastaajista suurin osa oli väittämän kanssa jokseenkin samaa mieltä (57.1 %), kun taas täysin samaa mieltä oli 30.5 %. Voidaan siis päätellä, että Elonet vastaa sisällöltään käyttäjien tarpeisiin hyvin, mutta puutteet tai käyttäjien toiveet sitä vastoin kohdistuvat yleisesti juuri tiettyihin sisältöihin, joita toivottaisiin Elonetiin lisää. Vapaasti kirjoitetuissa kommentteissa ilmeni useita toiveita juuri tiettyjä elokuvia tai videosisältöjä kohtaan.

Täysin samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	En samaa enkä eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Täysin eri mieltä	Keskiarvo	Mediaani
40.5 %	41.2 %	8.8 %	7.9 %	1.6 %	1.9	2.0

Kuva 9. Elonetin käyttö on helppoa ja sujuvaa.

Elonetin käytön koki helpoksi ja sujuvaksi suurin vastaajaryhmä, eli 41.2 % vastaajista oli jokseenkin samaa mieltä ja lähes yhtä suuri määrä (40.5 %) oli täysin samaa mieltä (kuva 9). Osa vastaajista kuitenkin kommentoi Elonetin olleen ennen helpommin käytettävä. Erään vastaajan mielestä sivuston käyttö oli helpompaa useita vuosia sitten, ja nyt ulkoasun muuttua on sivulla navigointi vaivalloista. Vastaaja kertoo sivuston vaikeaselkoisuuden vaikuttavan suoraan sivun käytön määrään, eikä palvelua enää siis tule käytettyä kuin silloin kun on välttämätöntä. Useampi käyttäjä raportoi, että haku ei toimi oikein tai tulokset ovat puutteellisia. Koska Elonet on tietokanta, olisi myös hyvä, että käyttäjät löytäisivät etsimänsä mahdollisimman helposti ja palvelun käyttö koettaisiin mutkattomaksi ja mielekkääksi. Vastausten

perusteella kuitenkin suurin osa kokee Elonetin käytön päällisin puolin helpoksi ja sujuvaksi, ja epäkohdat saattavat koskea enemmänkin vain tiettyjä pienehköjä yksityiskohtia.

Täysin samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	En samaa enkä eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Täysin eri mieltä	Keskiarvo	Mediaani
33.6 %	46.7 %	12.5 %	5.2 %	2.0 %	2.0	2.0

Kuva 10. Elonetin ulkoasu on selkeä ja mielekäs.

Suurin osa (46.7 %) vastaajista on jokseenkin samaa mieltä siitä, että Elonetin ulkoasu on selkeä ja mielekäs (kuva 10). Väittämän kanssa täysin samaa mieltä oli 33.6 % vastaajista. Ei samaa eikä eri mieltä 12.5 % ja jokseenkin samaa mieltä oli 5.2 % Täysin eri mieltä oli ainoastaan 2 % vastaajista. Voidaan päätellä, että suurin osa käyttäjistä on palvelun ulkoasuun tyytyväinen ja se koetaan selkeäksi. Vapaissa vastauksissa nousi esiin muutama kommentti liittyen palvelun väreihin sekä vanhaan versioon, joka koettiin paremmaksi käyttää, mutta kommentteja Elonetin ulkoasua koskien tuli silti verrattain vähän.

Täysin samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	En samaa enkä eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Täysin eri mieltä	Keskiarvo	Mediaani
45.5 %	38.2 %	13.7 %	2.1 %	0.5 %	1.7	2.0

Kuva 11. Olen kokenut Elonetistä löytyneen tiedon olleen hyödyllistä.

Suurin osa käyttäjistä kokee Elonetistä löytyneen tiedon hyödylliseksi (kuva 11). On mahdollista, että Elonet on saattanut myös profiloitua suurelle käyttäjäkunnalle lähinnä viihteellisenä alustana, jolloin palvelun tarjoamaa tietoa ei käytetä. Toinen vaihtoehto erimielisille vastauksille on myös, että käyttäjän on vaikea löytää palvelun tarjoamia tietoja. Avoimista vastauksista on myös käynyt usein ilmi, että Elonetiä käytetään kouluissa ja tutkimuskäytössä, joten

voidaan päätellä palvelun tarjoaman tiedon olevan hyödyllistä käyttäjille. Moni palveluun liittyvä palaute tai toive koski nimenomaan siellä näkyvää tietoa. Joskus esimerkiksi kuvauspaikkatiedoista toivottiin tarkempia tai hakutoiminnosta tarkempaa.

Täysin samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	En samaa enkä eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Täysin eri mieltä	Keskiarvo	Mediानी
29.7 %	41.0 %	17.1 %	10.3 %	1.9 %	2.1	2.0

Kuva 12. Elonetin videontoiston ominaisuudet ovat mielestäni riittäviä.

Kysyimme vastaajien mielipidettä myös Elonetin videontoiston ominaisuuksista. Kuvan 12 mukaan suurin osa vastaajista on kohtalaisen tyytyväinen Elonetin videontoistoon, joskin kirjallisten vastausten perusteella saatiin myös konkreettista palautetta videoiden toistoon liittyvistä asioista. Eräs vastaaja kertoi videoiden toiston olevan töksähtelevää, ja toinen vastaaja toivoi eteenpäin- ja takaisinkelausnappiin parannusta. Videon katseluun haluttiin lisää ominaisuuksia ja jotkut ominaisuudet kuten toiston kelaus eteen tai taaksepäin ei toiminut tietyllä selaimella tai ei ollenkaan. Palvelun latausaikoja arvosteltiin liian hitaiksi. Myös muutamassa vastauksessa mainittiin videontoiston laadunvalitsin, joka palvelussa on joskus ollut mutta ei nykyiseltään. Esiin myös nostettiin, että videontoisto ei ala uudestaan siitä kohtaa mihin käyttäjä on jäänyt, jos toisto keskeytetään ja käyttäjä palaa palveluun myöhemmin. Yllä mainitut puutteet ja toiveet videon toistossa ovat nykyiseltään hyvin tavallisia useimmissa tai suosituimmista videontoistopalveluissa, joten näihin on hyvä kiinnittää huomiota palvelua kehitettäessä.

Täysin samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	En samaa enkä eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Täysin eri mieltä	Keskiarvo	Mediaani
45.5 %	40.9 %	10.4 %	2.5 %	0.7 %	1.7	2.0

Kuva 13. Koen Elonetin tarjoaman sisällön viihdyttäväksi.

Suurin osa kyselyn vastaajista kokee palvelun tarjoaman sisällön viihdyttäväksi (kuva 13). Kuten aiemmin on todettu, suurin osa Elonetin käyttäjistä käyttää palvelua elokuvien ja muiden mediasisältöjen katseluun, joten on loogista, että suurin osa vastaajista kokee niiden sisältöjen olevan viihdyttäviä. Tämän takia myös Elonetin videontoiston tulisi olla käyttäjälle mahdollisimman helposti käytettävissä. Koska suurin osa vastaajista käyttää Elonetiä elokuvien katseluun, ja sen myötä sisältöjen parissa viihtymiseen, tulisi palvelun tarjota käyttäjilensä mahdollisimman helppo ja vaivaton katselukokemus. Avoimissa vastauksissa esiin tulleet eteenpäin sekä taaksepäin painikkeen lisääminen voisi olla yksi vaivattoman katselukokemuksen edesauttava tekijä. Myös edellä mainittu seikka siitä, kuinka palvelu ei muista, mihin kohtaan elokuvaa katselija on edellisellä katselukerralla jäänyt, voitaisiin katsoa olevan palvelun viihtyvyyttä heikentävä seikka. Vaikka palvelun tarjoamat palvelut koetaan viihdyttäväksi, ja niiden parissa halutaan viettää aikaa, tulee palvelun käytettävyyden tukea käyttäjän positiivista käyttökokemusta.

Täysin samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	En samaa enkä eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Täysin eri mieltä	Keskiarvo	Mediaani
29.4 %	41.3 %	25.0 %	3.4 %	0.9 %	2.0	2.0

Kuva 14. Elonetissä oleva tieto on ajantasaista ja oikeaa.

Kuvasta 14 ilmenee, että suurin osa (41.3 %) kyselyn vastaajista oli jokseenkin samaa mieltä siitä, että Elonetin tarjoama tieto on ajantasaista ja oikeaa. Täysin samaa mieltä väittämän kanssa oli yhteensä 29.4 %, ja ei samaa eikä eri mieltä oli lähes sama määrä, eli 25 %. Eniten vastaajat olivat väittämän kanssa jokseenkin samaa mieltä (41.3 %). Kommenteissa ja kehitysehdotuksia tuli kuitenkin esille myös seuraavanlainen kommentti: “Elonet ilmestyi aika monta vuotta sitten. Ensimmäiset versiot olivat parhaimpia, toimivat hyvin ja helposti tiedon haussa. Ei ollut virheitä lainkaan. Joka kerran, kun on uudistettu, käyttäjäystävällisyys on heikentynyt tietojen osalta ja tietojen paikkansapitävyys on heikentynyt (hakutuloksissa). Ainoa positiivinen muutos oli, kun tuli mahdollisuus katsoa elokuvia Elonetin kautta.” Kyseessä on siis käyttäjä, joka on käyttänyt palvelua usean vuoden ajan, ja huomannut Elonetin tarjoamissa tiedoissa tapahtuneen muutoksen. Kyselyssä ilmeni muutama muukin kommentti, joissa vastaajat kertovat joidenkin tietojen paikkansapitämättömyyden. Tietojen paikkansapitämättömyyttä voidaan potentiaalisesti pitää uhkana, jos niihin ei puututa tai korjata tarpeeksi ajoissa. Olisiko tässä mahdollista käyttäjille raportoida, jos huomaa palvelussa tai väärää tietoa, tai sellaista tietoa, joka ei ole ajantasaista. On kuitenkin selvää, että Elonetin tarjonnan kasvaessa myös sen ylläpito tulee tarvitsemaan tulevaisuudessa enemmän resursseja, joten tiedon hallinta saattaa olla ajankohtaista hyvinkin pian palvelua kehitettäessä.

Täysin samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	En samaa eikä eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Täysin eri mieltä	Keskiarvo	Mediaani
33.1 %	37.5 %	18.4 %	8.3 %	2.7 %	2.1	2.0

Kuva 15. Löydän helposti etsimäni sisällön Elonetistä.

Seuraava väittämämme koski tietojen löytämistä helposti Elonetistä. Näissä vastauksissa suurin osa oli joko jokseenkin samaa mieltä tai täysin samaa mieltä, eri mieltä olevien vastausten jäädessä vain muutamiin prosentteihin (kuva 15). Kommenteissa ja kehitysehdotuksissa kuitenkin ilmeni, että joidenkin vastaajien mielestä sivun haku toimii huonosti, ja hakutoimintoon annettiin useita kehitysehdotuksia. Eräs vastaaja kertoo, että hakupalkki ei

tunnista kirjoitusvirheitä, mikä hankaloittaa vieraskielisten elokuvien löytämistä, sillä kirjoitusasun tulee olla tismalleen oikein. Hakutoiminnolle esitetään myös muita kehitysehdotuksia: “Tarpeellinen olisi esim. haku jossa saisi kaikki tietyn vuoden/vuosikymmenen elokuvat maittain, ja mahdollisuus hakea myös osittaisella elokuvan nimellä tai esim sanahaku”. Eräs käyttäjä myös mainitsi, että joitain elokuvia tai tietoja ei löydy kuin vasta ensin tekemällä Googlessa haun, jossa mainitaan elokuvan nimi ja Elonet.

On selvää myös, että palvelua käyttävät ovat usein myös iäkkäitä ihmisiä, joilla saattaa olla ongelmia yleisesti älylaitteen tai tietokoneen käytössä, tai esimerkiksi ongelmia muistin kanssa. Joustavampi haku, joka ehdottaa Googlen ja suoratoistopalveluiden toimintojen tavoin lähelle osuvia vastauksia palvelisi hyvin tätä käyttäjäryhmää ja tekisi mahdollisesti käytöstä paljon mielekkäämpää. Ominaisuus voisi hyvin palvella myös tutkijoita, joita palvelua käyttävät tai opiskelijoita. On myös mahdollista, että palvelu ei jäsentele tai esitä tietoa tarpeeksi selkeästi, minkä takia tietoa voi olla vaikeaa hahmottaa. Voidaan kuitenkin olettaa vastausten perusteella, että suurin ongelma mihin käyttäjät törmäsivät tietoa etsiessään, oli nimenomaan hakutoiminto. Eräs kommentti toi esille myös ajatuksen siitä, kuinka lyhytelokuvat ja mainokset ovat molemmat ”lyhytelokuvat”-otsikon alla, ja lyhytelokuvia katsellessa tulee vastaan turhankin paljon mainoksia, koska otsikoista on vaikea erottaa, onko kyseessä mainos vai lyhytelokuva.

Täysin samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	En samaa enkä eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Täysin eri mieltä	Keskiarvo	Mediaani
43.9 %	38.0 %	12.4 %	3.7 %	2.0 %	1.8	2.0

Kuva 16. Elonetin käyttö on helposti omaksuttavissa.

Suurimmalle osalle vastaajista Elonetin käytön oppiminen ja omaksuminen on ollut suhteellisen helppoa (kuva 16). Kuten aiemmin on tullut esille, on Elonetillä paljon pitkäaikaisia käyttäjiä, joten he ovat mitä luultavimmin oppineet käyttöliittymän käytön jo vuosia sitten. Elonetin

muuttuessa ja päivittyessä aikojen saatossa, on perusidea oletettavasti pystynyt sen verran samanlaisena, että käytön opettelua ei ole milloinkaan tarvinnut aloittaa niin sanotusti täysin alusta.

Osassa vapaan sanan palautteista mainittiin tietyt ongelman liittyen käyttöön kuten esimerkiksi hakutoiminto, palvelun esittämä tieto ja videontoiston ongelmat. Osasta vastauksista kävi ilmi, että jokin puoli palvelussa on muuttunut siihen tehtävien päivitysten jälkeen, mikä kielii siitä, että vastausten antaja on tottunut tiettyihin ominaisuuksiin, joita on myöhemmin muutettu. Osa vastauksista saattaa olla sitä vastoin uudempien käyttäjien antamia. Jatkossa palvelua kehitettäessä olisi mahdollisesti hyödyllistä tietää mikä palvelussa on koettu ennen hyväksi vanhempien ja tottuneempien käyttäjien mielestä ja mikä uudempien käyttäjien mielestä.

Täysin samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	En samaa enkä eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Täysin eri mieltä	Keskiarvo	Mediaani
25.1 %	21.5 %	30.4 %	10.7 %	12.3 %	2.6	3.0

Kuva 17. Jos Elonetillä olisi oma mobiili- tai smart-tv-sovellus, käyttäisin Elonetiä enemmän.

Kysyimme myös, vaikuttaisiko Elonetin oma smart-tai tv-sovellus käytön määrään. Kommentteissa ja kehitysehdotuksissa nousi esiin muutaman kerran toive omasta sovelluksesta televisiolle tai äylaitteille (kuva 17). On hyvin mahdollista, että palvelun käyttäjäkunta kasvaisi sovelluksen myötä, sillä verkkoselain tai älypuhelin rajaa paljon potentiaalisia käyttäjiä ulos palvelusta. Käyttäjät kuitenkin raportoivat katsovansa paljon jouti Elonetissä juuri elokuvia sekä dokumentteja, joten olisi luonnollista, että sillä olisi oma televisiosovellus tätä käyttötarkoitusta varten. Hyvä esimerkki tästä on esimerkiksi Yle Areena, joka toimii niin televisiolla kuin selaimellakin.

Syy miksi smart-tv-sovellus ei vaikuttaisi välttämättä käyttäjien palvelun käyttöön, voi hyvin olla se, että Elonet on käyttäjien keskuudessa profiloitunut "vain selaimella" käytettäväksi,

joten suuri osa käyttäjäkunnasta ei välttämättä näe sen hyötyjä, koska he käyttävät palvelua kotikoneella tai kännykällä. Toinen vaihtoehto tälle lienee Elonetin käyttö tutkimuksessa, jota tehdään usein tietokoneella, sen varmistuessa saumattoman selailun eri sivustojen välillä sekä helppokäyttöisemmän tiedonhaun. Jos siis palvelua lähdetäisiin kehittämään televisi-
olle sopivaksi, olisi ehkä aiheellista kehittää tätä juuri viihteeseen ja elokuvaan keskittyvät käyttäjät edellä.

Täysin samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	En samaa enkä eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Täysin eri mieltä	Keskiarvo	Mediaani
63.5 %	27.8 %	6.2 %	1.6 %	0.9 %	1.5	1.0

Kuva 18. Suosittelisin Elonetiä muille.

Viimeisenä väittämänä halusimme selvittää vastaajien innokkuutta Elonetin suositteluun muille. Vastausten perusteella käyttäjät suosittelisivat erittäin mielellään muille (kuva 18). Myös avoimissa vastauksissa oli usein huomattavissa se, kuinka Elonetiä on suositeltu muille, tai kuinka muiden suosittelun ansiosta Elonet on saanut uusia käyttäjiä. Elonet on siis saattanut hyvinkin saada uusia käyttäjiä muiden käyttäjien suosittelujen perusteella.

Voidaan siis katsoa, että suurin osa vastaajista on tyytyväinen Elonetin tarjoamaan palveluun tai kokee sen tärkeäksi itselleen. Läpi vastausten näkyy yleinen tyytyväisyys palvelun sisältöön ja sen taustalla toimivaan tärkeään työhön suomalaisen audiovisuaalisen kulttuurin säilyttäjänä. Voidaan myös todeta, että puutteistaan huolimatta Elonetillä on tärkeä asema sen käyttäjien keskuudessa. Palvelun kehitystyötä jatkettaessa onkin hyvä kiinnittää myös käytettävyyden kohdalla myös sen pitkäaikaisiin käyttäjiin ja aktiivisesti kuunnella käyttäjäkuntaa.

7 JOHTOPÄÄTÖKSET

Kyselyyn saatiin erittäin hyvä määrä vastauksia. Kysely oli avoinna kahden viikon ajan, ja olimme valmiita pitämään sen esillä vielä kauemminkin, mikäli vastauksia olisi tullut vähemmän. Vastauksia kuitenkin saatiin jo kyselyn alussa hyvin paljon, ja vastaajamäärä oli muutenkin kokonaisuudessaan positiivinen yllätys. Vastaajat olivat pääosin vastanneet jokaiseen kysymyksen, muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta. Myös avoimiin kysymyksiin saatiin runsaasti vastauksia, ja osa vastaajista oli kirjoittanut ajatuksiaan melko pitkästikin. Tästä huomattiin, että vastauksiin oli paikoittain käytetty paljonkin aikaa ja vastaukset olivat huolellisesti sekä ajatuksen kanssa kirjoitettuja.

Kyselyyn vastaajista on kuitenkin vaikea huomata, kuka palvelua on käyttänyt jo pitkään ja ollut mukana sen käytössä alusta asti, ja kuka on käyttänyt palvelua paljon lyhyemmän aikaa. On myös vaikea sanoa, kuka on vastannut kysymyksiin ajatuksella ja ymmärtänyt kysymykset oikein, ja kuka on vastannut niin sanotusti muuten vaan kyselyyn.

Vastausten perusteella voidaan päätellä, että Elonetin käyttäjät ovat pääosin tyytyväisiä Elonetin tarjoamiin palveluihin, kuin myös palvelun käytettävyyteen. Selviä kehityskohteita kuitenkin on havaittavissa, eivätkä kaikki Elonetin palvelut ja toiminnot toimi täysin käyttäjiä miellyttävillä tavoilla. Yleisesti Elonetin käytettävyyteen ja sisältöihin oltiin tyytyväisiä, ja Elonetin käyttö koetaan helpoksi ja sujuvaksi. Elonetin tarjoamat sisällöt koettiin myös erityisen viihdyttäväiksi. Elonetin tarkoitus on tarjota kotimaisia elokuvia niistä kiinnostuneille, joten on hienoa huomata, että käyttäjät todella viihtyvät sisältöjen parissa. Tämän seikan perusteella voidaan siis katoa, että Elonet on onnistunut tehtävässään.

Myös merkittävä määrä vastaajista on täysin saamaa mieltä siitä, että he suosittelisivat palvelua muille. Kommentteja ja kehitysehdotuksia saatiin 287 kappaletta, joista monessa oli paljon hyviä ja varmasti hyödyllisiä kehitysehdotuksia KAVille. Osassa vastauksista huomasi, että kirjoittajat olivat käyttäneet aikaa ja ajatusta palautteisiin, ja aito kiinnostus Elonetiä kohtaan välittyi. Monilla vastaajilla ei ollut kehitysehdotuksia, vaan he halusivat lähettää kiitokset Elonetin olemassaolosta.

Läpi vastausten jäi päällimmäiseksi ajatukseksi se, kuinka käyttäjät käyttävät Elonetiä erityisesti elokuvien katselemiseen. Elokuvien katselu taas vaatii toimivan hakukoneen, jotta käyttäjä pääsee haluamansa materiaalin äärelle. Yksi opinnäytetyömme keskeisimmistä tavoitteista oli selvittää, kuinka tyytyväisiä Elonetin käyttäjät ovat palvelun käytettävyyteen. Käytettävyyden viidestä komponentista ehkä siis Elonetin kohdalla tärkeimmiksi voisi luokitella tehokkuuden, virheettömyyden ja tyytyväisyyden. Käyttäjät haluavat katsella elokuvia ja muita mediasisältöjä, joten videoiden toistoon liittyvien teknisten yksityiskohtien tulee olla kunnossa. Virheiden tulisi olla minimissään, ja materiaalien toiston tulisi olla sujuvaa ja tehdä elokuvan katsomisesta mahdollisimman helppoa ja vaivatonta. Kun käyttäjä on tyytyväinen käyttämäänsä palveluun, käyttää hän sitä myös jatkossa.

Vastaajista 41 % oli jokseenkin samaa mieltä siitä, että Elonetin videontoiston ominaisuudet ovat riittäviä. Muutama otteeseen avoimissa vastauksissa tuli esille toivo Elonetin videontoiston ominaisuuksien kehittämisestä. Tässä olisi ehkä olennainen kehitysehdotus Elonetille, sillä suurin osa kyselyyn vastanneista käyttää Elonetiä elokuvien ja muiden videosisältöjen katseluun, kannattaisi elokuvien toistosta tehdä mahdollisimman helppoa ja käytön tulisi olla käyttäjälle mahdollisimman helppo ja vaivaton. Esimerkiksi edellä mainittu eteenpäin- ja takaisinkelausnappi, sekä videon laadunvalitsin voisivat olla oleellisia kehitysvinkejä. Elonet ei myöskään tällä hetkellä jätä muistiin, mihin kohtaan elokuvaa katselija jää, vaan aika täytyy ottaa ylös, ja seuraavalla katselukerralla täytyy itse kelata jäätyyn kohtaan. Nykypäivänä tämä toiminto taitaa olla vakio kaikissa suoratoistopalveluissa, joten sen puuttuminen saattaa saada Elonetin videontoiston vaikuttamaan hieman vanhanaikaiselta.

Iso osa käyttäjistä käyttää Elonetiä tiedonhakuun, hyödyntäen sen tarjoamia tietoja niin opiskeluun, työhön, kuin myös vapaa-aikaan. Käytettävyyden kannalta on siis tärkeä panostaa palvelun tiedonhakuun, sillä suurin osa vastaajista ei ollut täysin samaa mieltä väitteen kanssa siitä, että Elonetistä on helppoa löytää tarvitsemansa tieto. Avointen vastausten perusteella melko suuri joukko vastaajia on joltain osin tyytymätön Elonetin hakutoimintoihin, ja vaikka palvelun käyttö on suurimmilta osin helposti omaksuttavissa, voisi haku olla helpompaa sekä tarkempaa. Vastausten perusteella tiedonhaku on ajoittain vaikeaa, ja kaikkea tarvittavaa tietoa ei ole yksinkertaista löytää. Kommenteista ja kehitysehdotuksista ilmeni myös

se, kuinka sivun hakutoiminto on niin vaikeaselkoinen, että erään vastaajan käyttö on "kutistunut ns. välttämättömään". Nyt osa käyttäjistä joutuu hyödyntämään myös muita palveluita ja verkkosivuja tiedonhakuun, vaikka kaikki käyttäjän tarvitsemat tiedot olisi mahdollista löytää Elonetistä.

Tavoitteenamme oli myös selvittää, kuinka tyytyväisiä Elonetin käyttäjät ovat sen tarjoamiin sisältöihin. Vastausten perusteella on selvää, että suurin osa käyttäjistä on tyytyväisiä Elonetin sisältöihin, ja sisällön parissa on viihdytty ja viihdytään usein, sekä jo useamman vuoden ajan. Myös suurin osa käyttäjistä on sen verran tyytyväinen Elonetiin, että suosittelisi sitä muille. Avoimissa vastauksissa toistuva teema oli toive saada lisää ja tietynlaista sisältöä Elonetiin. Suurin osa käyttäjistä on siis tyytyväinen Elonetin tarjoamiin sisältöihin, ja toivoo niitä tulevan jatkossa lisää sekä kehittyvän tulevaisuudessa. Palvelulla on siis varmasti useita ahkeria käyttäjiä myös tulevaisuudessa.

Elonetin käyttäjäkunta tuntuu vastausten perusteella koostuvan hyvin paljon vanhemmasta ikäpolvesta, suurimman osan vastaajista ollessa 65-vuotiaita tai yli. Käytettävyyden kannalta tällä on merkitystä jo koettuun käyttökokemukseen kuin myös palvelua kehitettäessä. Vanhemmalla ikäpolvella voi olla haasteita hahmottaa verkkosivujen eri toimintoja, mutta samaan aikaan on äärimmäisen hyödyllistä suunnitella palvelua saavutettavaksi myös ikäihmisille. Toinen "käyttäjäprofiilia" täydentävä tieto on Elonetin käyttötarkoitus elokuvien katsomiseen tai tiedonhakuun. Palvelu siis toimii samaan aikaan tietokantana esimerkiksi tutkijoille tai opetuskäyttöön mutta myös elokuvapalveluna. Tällä on merkitystä, jos halutaan miettiä Elonetin kehityssuuntaa tulevaisuudessa, koska palvelulla on sekä viihteellinen kuin myös informatiivinen puoli.

Opinnäytetyössämme tuli esille, kuinka suurin osa Elonetin käyttäjistä on melko ikääntyneitä, ja sellaisia käyttäjiä, jotka ovat tienneet Elonetin olemassaolosta jo usean vuoden ajan. Käyttäjät käyttävät Elonetiä ahkerasti ja käyttö on heille rutiiniomaista. Näiden havaintojen myötä nousee kysymys siitä, olisiko Elonetille tarpeellista houkutella palvelulle uusia käyttäjiä? Koska käyttäjät ovat melko iäkkäitä, voisi olla aiheellista yrittää markkinoida palvelua uusille, niin nuorille kuin vanhemmillekin käyttäjille. Vastausten perusteella käyttäjät myös

suosittelevat palvelua mielellään, joten jos nuorempia käyttäjiä saataisiin enemmän, voisi tietoisuus Elonetistä ja sen tarjoamista palveluista levitä tehokkaammin myös nuorempien käyttäjien keskuudessa. Nuorempia käyttäjiä voisi olla tehokasta houkutella vaikkapa erilaisten sosiaalisen median kanavien kautta. Kyselyyn vastanneista 139 vastaajaa (23.9 %) oli löytänyt Elonetin sosiaalisten median kanavien kautta, ja luku on melko alhainen, jos miettii kaikkia niitä mahdollisuuksia, joita eri sosiaalisen median kanavien kautta voisi saada aikaan. Pohdimme myös, toisivatko erilaiset esittelytilaisuudet lisää tunnettavuutta Elonetin palveluille sekä sisällöille. Esimerkiksi vierailut eri elokuva-alaan liittyvissä koulutuksissa tai oppilaitoksissa voisi mahdollisesti piristää Elonetin käyttöä nuorempien käyttäjien keskuudessa.

On siis selvää, että Elonetillä on tärkeä ja merkittävä rooli kotimaisen elokuvan nykyhetkessä kuin historiassakin. Elonet tarjoaa sisältöä heille, jotka haluavat ainoastaan viihtyä Suomalaisen elokuvien äärellä, mutta myös opiskelijat ja tutkijat tarvitsevat Elonetin sisältöjä työssään. Kyselyn vastausten perusteella voitaisiin ajatella, etteivät käyttäjät juurikaan toivo suuria muutoksia Elonetiin tai sen sisältöihin. Sisällöt ovat mielenkiintoisia ja niistä pidetään, ja tiedonhaun katsotaan olevan pääosin melko helppoa. Elonetin perustoimintoihin sekä sisältöihin toivotaan siis kehitystä sekä muutoksia, mutta pääosin sivusto toimii hyvin.

Mahdollisesti seuraava Elonetiä koskeva tutkimuskohde voisi olla Elonetin tietoisuutta koskeva tutkimus, ja mahdollisesti uusien käyttäjien saaminen palvelulle. Myös eräs vapaaseen sanaan kommentoinut vastaaja kehotti Elonetiä tuomaan enemmän esille olemassaoloaan. Kyselymme perusteella on selvää, että Elonetin käyttäjät ovat pääosin erittäin tyytyväisiä palvelun sisältöön ja käytettävyyteen, joten voidaan olettaa, että palvelulla ei ole suuria ongelmia edessään, jos sen kehitystyötä jatketaan.

LÄHTEET

Asikainen, S. (2020). RITVA-tietokanta: Kartoitus työntekijöiden näkemyksistä ja käyttäjäkokemuksista. [Opinnäytetyö, Seinäjoen ammattikorkeakoulu].

Theseus.https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/346630/Asikainen_Sami.pdf?sequence=2&isAllowed=y

Bagh, P. V. (1998). *Elokuvan historia* (Uud. laitos.). Otava.

Digitoinnin haasteet ja mahdollisuudet. [AMK-opinnäytetyö, Metropolia ammattikorkeakoulu].

Theseus. <https://www.theseus.fi/handle/10024/93128>

Heikkilä, T. 2014. Tilastollinentutkimus. Edita Publishing Oy. <http://www.tilastollinentutkimus.fi/1.TUTKIMUSTUKI/KvantitatiivinenTutkimus.pdf>

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara P. (2007) Tutki ja kirjoita. Kustannusyhtiö Tammi. (Alkuperäinen teos julkaistu 1997).

Honka-Hallila, A., Laine, K., & Pantti, M. (1995). *Markan tähden: Yli sata vuotta suomalaista elokuvahistoriaa*. Turun yliopisto.

Joyce, A. (13.12.2020). Nielsen Norman Group: *Help and Documentation: The 10th Usability Heuristic*. <https://www.nngroup.com/articles/help-and-documentation/>

Kananen, J. (2008). Kvantti: Kvantitatiivinen tutkimus alusta loppuun. Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Kananen, J. & Makkonen, T. (2014). Verkkotutkimus opinnäytetyönä: Laadullisen ja määrällisen verkkotutkimuksen opas. Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

KAVI. i.a. AV-kulttuurin edistäminen. <https://kavi.fi/kansallinen-audiovisuaalinen-instituutti-palvelee/kavi-virastona/av-kulttuurin-edistaminen/>

KAVI. i.a. Elonet Finna: Suomen kansallisfilmografia <https://elonet.finna.fi/Content/filmography>

KAVI. i.a. Kino Tulio. <https://kavi.fi/kino-tulio/>

KAVI.i.a. Elokuva-arkistointi ja digitointi. <https://kavi.fi/kansallinen-audiovisuaalinen-instituutti-palvelee/kavi-virastona/elokuva-arkistointi-ja-digitointi/>

KAVI.i.a. Elokvien tallettaminen <https://kavi.fi/ohjeita-tallettajille/>

KAVI. i.a. Elonet Finna. https://elonet.finna.fi/Search/Results?lookfor=&type=AllFields&filter%5B%5D=online_boolean%3A%221%22&dfApplied=1&limit=20

KAVI. i.a. Elonet Finna: Mikä on Elonet. <https://elonet.finna.fi/Content/faq>

KAVI.i.a. Mediakasvatus- ja kuvaohjelmayksikkö. <https://kavi.fi/kansallinen-audiovisuaalinen-instituutti-palvelee/kavi-virastona/mediakasvatus-ja-kuvaohjelmayksikko/>

KAVI. i.a. Radio- ja televisioarkisto. <https://kavi.fi/radio-ja-televisioarkisto/>

Kuutti, W. (2003). *Käytettävyys, suunnittelu ja arviointi*. Talentum.

Kuvaohjelmalaki 710/2011. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2011/20110710>

Koivisto, A. (2015). Case informaatioarkkitehtuuri kirjastojen verkkosivuilla. [Opinnäytetyö, Seinäjoen ammattikorkeakoulu]. Theseus. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/101912/Koivisto_Anun.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Laki kulttuuriaineistojen tallettamisesta ja säilyttämisestä 1433/2007. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2007/20071433#L2P4>

Lapatto, E. (2015). Käytettävyys ja Finnan paikallisnäkömät: suositukset Finnan rakentamiseen Turun ammattikorkeakoulun kirjastolle. [Opinnäytetyö, Turun ammattikorkeakoulu]. Theseus. <https://www.theseus.fi/handle/10024/95499>

Latvala, J., Puukka, P. (13.12.2021). *Hytti nro 6 pääsi Golden Globe -ehdokkaaksi – elokuvan tuottaja sanoo, että nyt kohoavat odotukset myös Oscar-kisassa*. Yle. <https://yle.fi/uutiset/3-12227783>

Nielsen, J. & Loranger, H. (2006). *Prioritizing Web usability*. New Riders.

Nielsen, J. (3.1.2012). Nielsen Norman Group: *Usability 101: Introduction to Usability*. <https://www.nngroup.com/articles/usability-101-introduction-to-usability/>

Nielsen, J. (5.11.2020). Nielsen Norman Group: *10 Usability Heuristics for User Interface Design*. <https://www.nngroup.com/articles/ten-usability-heuristics/>

Piispa, L. & Junntila, J. 2013. *Suomalainen elokuvatuotanto 1960–1969*. Elonet. <https://elonet.finna.fi/Content/suomalaisen-elokuvan-vuosikymmenet?p=/1960-1969>

Suomen elokuvasäätiö. (i.a.). *Katsojaluvut*. <https://www.ses.fi/katsojaluvut/>

Sauri, S. (2015). *Audiovisuaalisen aineiston digitaalinen arkistointi*:

Valli, R. & Aarnos, E. (2018). *Ikkunoita tutkimusmetodeihin: 1, Metodien valinta ja aineistonkeruu : virikkeitä aloittelevalle tutkijalle (5., uudistettu painos.)*. PS-kustannus.

LIITTEET

Liite 1. Käyttäjäkyselylomake

Elonet-käyttäjäkysely

Pakolliset kysymykset merkitty tähdellä (*)

Hei Elonetin käyttäjä! Alla oleva kysely sisältää 10 kysymystä liittyen Elonetin käyttökokemukseen.

Kyselyyn vastataan anonyymisti ja sen tulokset käsitellään luottamuksellisesti. Kyselyyn

vastaaminen vie noin 5 minuuttia.

Jos kyselyn täytössä ilmenee ongelmia, otathan yhteyttä sähköpostitse:
paavo.rautiainen@seamk.fi

Kysely on osa Seinäjoen ammattikorkeakoulun kirjasto- ja tietopalvelualan opiskelijoiden Paavo

Rautiaisen ja Eveliina Uusitalon opinnäytetyötä.

Kiitos kyselyyn vastaamisesta!

VASTAAJAN PERUSTIEDOT

1. Sukupuoli *

Mies

Nainen

Muu

En halua kertoa

2. Vastaajan ikä *

18 tai alle

19–25

26–30

31–36

37–45

46–55

56–60

60–65

65 tai yli

3. Koulutustausta *

Peruskoulu

Kansakoulu

Kansalaiskoulu

Ammatillinen koulutus

Lukio

Alempi korkeakoulututkinto

Ylempi korkeakoulututkinto

Tutkijakoulutus (lisansiaatti tai tohtori)

KYSELY

4. Mihin käytät Elonetiä? *

Elokvien katselu

Tiedonhaku

Muu, mikä?

5. Kuinka usein vieraillet sivulla? *

Useita kertoja viikossa

Kerran viikossa

Muutaman kerran kuukaudessa

Harvemmin

6. Minkälaista sisältöä toivoisit lisää Elonetiltä? *

Pitkiä elokuvia

Lyhytelokuvia

Mainoksia

TV-ohjelmia

Tietoa esim. elokuvista ja niiden tekemiseen liittyvistä seikoista sekä tietoa näyttelijöistä, kuvauspaikoista, esitystiedoista ja muista yksityiskohdista.

Muuta, mitä?

7. Kauanko olet käyttänyt Elonetiä tai tiennyt sen olemassaolosta? *

Usean vuoden

Noin vuoden

Alle vuoden

8. Millä laitteella useinmiten käytät Elonetiä?

Puhelin

Tablet

Tietokone

Televisio

9. Mistä sait kuulla Elonetistä? *

Tuttavan suosittelema

KAVIn verkkosivuilta

Sosiaalisesta mediasta

Muualta, mistä?

10. Vastaa seuraaviin väittämiin

Elonetin sisältö vastaa tarpeitani hyvin

Elonetin käyttö on helppoa ja sujuvaa

Elonetin ulkoasu on selkeä ja mielekäs

Olen kokenut Elonetistä löytyneet tiedon oleen hyödyllistä

Elonetin videontoiston ominaisuudet ovat mielestäni riittäviä

Koen Elonetin tarjoaman sisällön viihdyttäväksi

Elonetissä oleva tieto on ajantasaista ja oikeaa

Löydän helposti etsimäni sisällön Elonetistä

Elonetin käyttö on helposti omaksuttavissa

Jos Elonetillä olisi oma mobiili- tai smart-tv-sovellus, käyttäisin Elonetiä enemmän. *

Suosittelisin Elonetiä muille

11. Kommentit ja kehitysehdotukset Elonetille_____